

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

DAN ZDUS V IZOLI

Intervju: Božiček, Miklavž
in Dedek Mraz

Tako različni pa tako složni

**Voščila
predsednikov
PZDU**

Srečno 2018!

Voščilo predsednika ZDUS

Prazniki so tul. 3

Voščili podpredsednic ZDUS

Hvala, dragi prijatelj! 4

Nekje, onkraj mavrice (Somewhere over the rainbow). . . . 4

V žarišču

Dan ZDUS v Izoli 5

Zasedanje sveta AGE Platform Europe. 6

Položaj starejših v mednarodnih aktivnostih 6

Slovo od projekta Kooperative – iCareCoops 7

Prejemnica plakete Državnega sveta, Ida Križanec. 8

Obiskala nas je ministrica Irena Majcen 8

S subvencijami Eko sklada do nižjih računov za energijo . . 9

Vodstvo ZDUS obiskalo Kozjansko. 10

S kampanjo Sobivamo po Sloveniji. 11

ZDUS od meseca do meseca 11

Kultura

Mednarodni odmev na f3žo 13

Nekaj misli o pilotni delavnici govornih vaj. 14

Osrednji pogovor

Dobrohotni decembrski bradači 16

Statistično poročilo za leto 2017

Statistično poročilo za leto 2017 19

Voščila predsednikov pokrajinskih zvez**Evropsko pismo** . . . . . 28**Zdusov žaromet**

Ana (Anka) Ostrman 29

Boris Janez Bregant 29

Pravna posvetovalnica . . . . . 30**Obvestila in objave**

Na stare dni brez skrbi 32

Šport

Objava rezultatov državnih športnih iger zdus 2017 . . . 33

Viharimo možgane 34

Drage bralke, cenjeni bralci!

Čeprav naj bi bil ves december čas miru, mesec, ko se je potrebno še posebno poglobiti vase, pa sodoben ritem življenja take umiritve, ali če hočete katarze, ne pozna več. Potrošniški način življenja nas že od sredine novembra vabi v trgovske centre, govorimo le še o Miklavžu, Božičku in Dedku Mrazu in kot da to še ne bi zadostovalo, vabljivi oglasi spotov v TV reklamah, v katerih prednjači Božiček ali Santa, le še podžigajo naše strasti, čeprav se globoko zavedamo, da bo potrebno na pomlad presneto stisniti, da se izkopljemo iz rdečih številki družinskega proračuna. Zviti Danajci nas slepijo z lično okrašenimi izložbami, vabijo nas k nakupom po božično znižanih cenah, in vabijo nas na božične izlete v bližnja mesta. Mobilni telefoni turistov švigajo nad glavami meščanov in pogled na take obiskovalce daje slutiti, da se jim frdamano mudi, morda še v kako drugo mesto. Na Dunaj ali vsaj v Gradec. Predbožični čas je tako postal čas nenehnega hitenja in beganja sem ter tja. Seveda pa teh zapisanih trditev ne gre posploševati. Vsaj za našo generacijo je december še vedno čas tradicije, šeg in navad, vznemirljivega pričakovanja, dobrih želja, pa tudi zabav in veselja. December je od nekdaj veljal za čas, ko narava počiva in na polju ni dela. Zato so se naši predhodniki lahko v miru pripravljali na največji praznik v letu. Jezusovo rojstvo, božični ali sveti večer. Tradicija izdelave adventnih venčkov, peke domačih piškotov, izdelava jasic, peka potic in ostalih božičnih dobrot je marsikje živa še danes. Žal, v mestih vse manj, a na podeželju še kako. Navadno je bilo tako, da so se podeželjani ozirali in stremeli k lagodnemu življenju meščanov, a kam je vse to pripeljalo?! Nič zdravo slovenskega ni več v tem času v večjih mestih. Vse je uvoženo, vse je amerikanizirano. Skrajni čas je, da se tudi mi, ki živimo v večjih mestih, ozremo na deželo in pogledamo, kako živa je prava, neokrnjena slovenska tradicija, ki je imuna na zunanje vplive, ker življenje dojema drugače kot pa le zabavo in veseljačenje. Pravijo, da hrupen vstop v novo leto prepodi zle duhove. Bogata miza pa dovolj hrane skozi vse leto. Prvega bo zagotovo veliko, za drugo trditev pa nisem povsem prepričan. Še tole! Poklical me je Marko Koračin, predsednik DU Vižmarje - Brod in sporočil, da ni avtor fotografije k članku »Nenačrtovani izlet« temveč je avtorica Dora Janša. Obema se opravičujem za spodrseljaj! Srečno 2018, imejmo se radi in delimo si prijazne nasmeha vsak dan, skozi vse leto.

Vaš urednik, Črt Kanoni

KOLOFON

ZDUS PLUS, mesečna revija Zveze društev upokoencev Slovenije. Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. **Odgovorni urednik:** Črt Kanoni, telefon: 01/62 05 481 e-pošta: urednistvo@zduk-zveza.si **Naslov uredništva:** ZDUSplus, Kebetova 9 1000 Ljubljana Telefon: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zduk-zveza.si **Uredniški odbor:** Mija Pukl, Vera Pečnik, Anja Šonc, Ljubo Jasnič **Dopisniki PZDU: Celje:** Milena Brečko Poklič milena.poklic@gmail.com 041/629 820 **Dolenjska in B. krajina:** Marija Golob 041/370 560 **Gorenjska:** Slavica Bučan 041/347 030 slavica.bucan56@gmail.com **Koroška:** Željko Kljajič 031/387 660 zkljajic.kljajic@gmail.com **Pomurska:** Vijola Bertalanich vijola.ppzdukms@gmail.com **Posavska:** Marija Krušič 051/725 412 makru27@gmail.com **S. Primorska:** Majda Marinič babicamm@gmail.com **J. Primorska:** Slavica Freljih 041/210 911 starejsizastarejse.jp@gmail.com 041/503 005 **Šaleška:** Jože Miklavc 041/693 369 joze.miklavc@gmail.com **Lektorica:** Barbara Borko **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana **Fotografije:** Dunja Wedam, Anja Šonc, Jožef Miklavc, Age Platform, Nada Černič Cvetanovski, foto DS RS in fotoarhiv ZDUS. **Oblikovanje in priprava za tisk:** NEBIA d. o. o., Nepodpisani članki so last uredništva, oz. ZDUS. **Naklada** 5000 izvodov **Cena** 0,99 evra **ISSN** 2591-0205 **Naslovnica: Prednovoletna Ljubljana, foto Č. Kanoni**

<https://www.facebook.com/ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije>

Prazniki so tu!

Damjan J. Ovsec pravi: »Za praznik vstopamo v območje igre, nečesa, kar je dvignjeno nad vsakdanjost, zakone, čas in prostor.«

Spominjamo se otroštva in kako zelo posebni dnevi so bili prazniki. Posebni prazniki so v decembru, ko obhajamo Miklavža, božič in novo leto in si zaželimo vse najboljše, posebno pa zdravja! Tudi za kakšne zamere, ki so se pripetile med letom si odpustimo. Družina ima pomembno mesto med prazniki, saj je prilika ob topli peči strniti čustva, ki jih negujemo v družinskem, prijateljskem in tudi v okolju delovanja na terenu ter na delovnem mestu.

Spomini nas vodijo v preteklost, ko je bilo ob praznikih v stanovanju in v hišah vse na svojem mestu, iz kuhinje pa je prijetno dišalo po sveže pečenih dobrotah. To je bil dan, ko smo se v družini zares posvetili drug drugemu, prihajali so prijatelji in dan je bil izpolnjen z radostnim druženjem.

Odkar obstaja človeštvo, obstajajo prazniki. Ti so imeli že v davnini svoj globok pomen. Verjeli so, da je za vsem, kar obstaja, neka nevidna sila, ki so jo povezovali z naravo. Zato so najstarejši prazniki povezani prav z letnimi časi, oz. s sončnimi obrati, predvsem z zimskim in poletnim solsticijem. Večina tradicionalnih praznikov temelji prav na teh prvotnih oblikah čaščenja naravnih ciklusov sonca, lune, minevanja in rojevanja.

Nekoč je skupaj praznovalo vse ljudstvo. Na tak dan so se nehali vojskovati, zaprli so šole, ustavili trgovanje. Za vse ljudi so bili prazniki nekaj posebnega, čarobnega. Sodelovanje v prazničnem rajanju je pomenilo pravi blagoslov za človeka.

Danes je v ospredju praznovanj pogosto le zunanja forma in pridobitniški odnos do simbolnih predmetov in dogajanj, povezanih s praznovanji. Izgubilo se je bistvo, globlji namen, ki je v ozadju praznikov. Ostala je le tradicija kot zunanja oblika praznovanja. Marsikom je tak dan le priložnost za zabavo in veseljačenje, drugim za letanje po velikih trgovskih centrih in nakupovanjih v nedogled.

Na srečo pa se pri mnogih ljudeh zopet prebuja poseben, globlji odnos do praznikov. Odnos, ki postavlja v ospredje potrebo po stiku, po druženju.

V nenehni borbi za obstoj in usmerjenosti v zadovoljitev najnujnejših osebnostnih potreb, pomeni praznik svetlo točko v življenju posameznika, družine, skupnosti, naroda. To so trenutki, ko se posvetimo zares pomembnim stvarim v življenju, poslušamo drug drugega, imamo čas za medsebojno toplino v družini, si vzamemo čas za prijatelje.

Praznik je čas, ko se odpremo svojim najglobljim hotenjem. Praznik je čas, ko odpremo srce, ko zdravje nadvlada bolezen, ko smeh prevlada žalost, ko dobre želje odrinejo jezo in zamere, ko smo polni spoštovanja in lastnega truda, da bi mu sami dali pravo vsebino.

Od naše lastne volje je odvisno, ali bomo praznike spustili v svoje življenje ali ne. Kot pravi pregovor: »Če praznike zapustiš, prazniki zapustijo tebe.«

Vse najlepše, drage upokojenke, dragi upokojenci, prostovoljci in zaposleni v strokovni službi ZDUS sprejmite z vso naklonjenostjo voščilo in polno miru za božične praznike in srečno, zdravo in mnogo svetlih dni v letu 2018.

Predsednik ZDUS, Janez Sušnik

Hvala, dragi prijatelji!

Izteklo se bo leto, ki je bilo polno izzivov, novih zadolžitev, tu in tam tudi dosežkov, nagrad, neumornega dela in truda. Rada bi se vam zahvalila, dragi prijatelji, za vaše neprecenljivo delo, saj delujete tako na področju lokalnih skupnosti kot države, lajšate starost starejšim in njihovim družinam in se borite za zakonodajo, ki naj bi bila prijaznejša do naših članov. Znova in znova dokazujemo, da smo ljudje, ki znamo delati, razmišljati, ki imamo ogromno izkušenj, ki smo jih pripravljene deliti in želimo sodelovati z vsemi generacijami. Smo dobri krajanji in sosedje, ki pomagamo tako otrokom kot vnukom in svojim staršem. Pred nami je leto 2018, v katerem bomo neutrudno hiteli novim izzivom naproti. Želimo, da bi končno dosegli zakonodajo, s katero bo zagotovljena pokojnina, s katero bodo naši člani lahko živeli, da bodo varni in bo zanje lepo poskrbljeno tako v domovih za starejše kot doma. Da bo zdravstvo dosegljivo vsem, da bo dolgotrajna oskrba takšna, ki bo prijazna do tistih, ki jo potrebujejo. Želim vam zdravja, moči in upanja, ki naj nikoli ne ugasne. Božični in novoletni prazniki naj bodo polni toplote in objemov tistih, ki jih imate radi, leto 2018 naj vam natrosi zdravja z željo, da se naše sodelovanje okrepi, da so naše Pokrajinske zveze nepogrešljive povezovalke naših skupnih interesov in zahtev Društev, ki se morajo zavedati, da samo skupaj lahko uresničujemo cilje in premikamo meje. Ob koncu vam poklanjam citat, ki si ga mnogokrat ponovim: »Za dobroto se je treba boriti kot vojak! Vendar, kateri vojak lahko sam dobi vojno?« (J. P. Sartre)

Vaša podpredsednica Vera

Nekje, onkraj mavrice (*Somewhere over the rainbow*)

Življenje je pot, ki nas pelje v neznano; iz dneva v dan ne vemo, kaj lahko pričakujemo. Zato je tako skrivnostno, tako zapleteno, tako enkratno in hkrati tako veličastno. Vsak človek ima svojo pot, ki jo sekajo mnoge druge poti, ki vsakemu posebej dajejo možnost izbire. Katero pot bomo na razpotjih, križiščih in krožiščih izbrali, pa je največkrat odvisno od naših odločitev. Zato je vsakokrat pomembno, v katero smer krenemo. Ni pomembno, s kakšnim avtomobilom smo se, ali se bomo peljali, ni pomembno, v kakšne hiše vstopamo, kakšne obleke nosimo. Pomembno je, kakšne ljudi srečujemo, s kom se družimo in delamo, smo prijatelji in koga ljubimo. In kako vidimo in ocenimo priložnosti, ki nam prekrizajo pot. Najpomembnejše od vsega je, koliko pozitivnih stvari smo uspeli skozi življenje naložiti na polico tretjega življenjskega obdobja. Kajti to polico sedaj uporabljamo, jo predvsem praznimo, a spotoma tudi dolagamo. Če smo jo založili z zakladi življenja, ne bomo v starosti sami in osamljeni, ne bomo pozabljeni, ne bomo zapuščeni, ne bomo zagrenjeni. Če smo to plat skozi življenje pozabljali, je še vedno čas, da se vključimo v razne aktivnosti, ki jih je veliko, samo ozreti se je treba okoli sebe, mnoge se dogajajo v društvi upokojencev. Na koncu je bistveno edino, da imamo prijatelje, da imamo svoje drage, ki jih imamo radi in oni imajo radi nas, in da se zaradi vsega tega lahko z veseljem ozremo na naše življenje.

Pred petimi meseci sem se vam pridružila v Zvezi društev upokojencev in ves ta čas spoznavam, da je med člani ogromno aktivnosti, ki so v podporo upokojencem. Vesela sem, da sem med vami in obljubljam, da bom naredila vse za to, da bomo delali dobro in da se bo tudi čutilo in poznalo. Vsem se zahvaljujem za topel sprejem.

Vsem članom, vodstvom društev upokojencev, vodstvom pokrajinskih zvez in vsem aktivnim v organih Zveze društev upokojencev Slovenije želim sreče in predvsem zdravja v novem letu 2018!

Mija Pukl, podpredsednica ZDUS

Dan ZDUS v Izoli

V petek, 15. decembra smo v hotelu Delfin v Izoli prvokrat obeležili Dan ZDUS. Zbrane goste sta pozdravila predsednik ZDUS Janez Sušnik in direktorica hotela Delfin, mag. Nina Golob. Med povabljenimi so bili tudi podpredsednik Vlade RS mag. Dejan Židan in ministri, Milojka Kolar Celarc, Anja Kopač Mrak in Karl Erjavec. Predstavljen je bil program z usmeritvami ZDUS za leto 2018, predsednik Janez Sušnik pa je predstavil še aktualne teme, ki se tičejo življenja upokojencev. V kulturnem programu so nastopili MPZ Delfin DU Jagodje Izola, otroški PZ OŠ Livade Izola in folklorna skupina »Pušclc,« Društva upokojencev Boris Kidrič. Podeljenih je bilo tudi 13 pohval in nagrad posameznim DU, ki so se v pokrajinah še posebej izkazala s požrtvovalnim in predanim delom. Na ogled je bila tudi razstava izdelkov rokodelskih delavnic, ki se je končala prav na dan našega skupnega praznika. Sklenjeno je bilo, da bo znašala članarina na letni ravni za individualnega člana 0,50 evra s priporočilom PZDU-jem, da se odločijo enako, glede vzajemnega posmrtninskega sklada pa bo članarina 12 evrov na letni ravni, z izplačilom po lestvici. Več o dogodku bomo poročali v januarski številki ZDUSplus.

Zbrana družina v avtobusu (enem od...)

Vodstvo se je nemudoma po prihodu zbralo na delovnem sestanku.

... Anja pa je hitela s pisanjem zapisnika.

Hela se je udeležila rokodelskih delavnic in Stanetu pokazala svoje spretnosti.

Zasedanje sveta AGE Platform Europe

ZDUS je letos postal polnopravna članica AGE Platform Europe (v nadaljevanju AGE), organizacije starejših in za starejše preko 50 let. V njej je večina članic različnih organizacij starejših oseb iz držav Evropske unije, posamezne pa tudi iz Švice, Turčije, Japonske in ZDA. V to organizacijo je vključenih 121 članic, od tega jih ima 15 status opazovalca. Iz Slovenije sta v organizacijo poleg ZDUS vključeni še dve članici, dolgoletno že Osrednjeslovenska pokrajinska zveza in organizacija Afirmativni Seniorji, ki ima status opazovalca.

AGE je dobro organizirana in tudi formalizirana organizacija. Po urejenosti in načinu dela bi človek skoraj podvomil, da gre za organizacijo, kjer so udeleženci večinoma upokojeni prostovoljci. Je pa res, da strokovne in administrativne naloge opravlja profesionalna ekipa osmih sodelavcev, ki pokrivajo vsa področja programa in izvajajo še projekte, ki jih vodi AGE. Glede na to, da se AGE odziva predvsem na poteze Evropske komisije oz. inštitucij Evropske unije v povezavi s pobudami in interesi članic, si lahko le zamislimo širino področij, ki jih je potrebno pokriti, če želimo delovati v korist starejših, hitro starajočega se evropskega prebivalstva in ob tem še ohranjati solidarnost oz. upoštevati možnosti za vse generacije. Zasedanje Upravnega sveta se je v dveh tretjinah dnevnega reda nanašalo na formalne administrativne zadeve, kot so potrditev poročil, sklepov, že oblikovanih programov, finančnih poročil in načrtov, stališč itd., ena tretjina pa so bile vsebinske teme. Izpeljali smo tudi volitve podpredsednika organizacije (prejšnji je postal predsednik AGE na skupščini v juniju) in zakladnika, ki skrbi za finance ter sekretarke organizacije. Pri obravnavi političnega dela AGE je šlo deloma za ugotavljanje povratnih informacij s strani članic o posredovanih vsebinskih temah, deloma pa za informiranje o nalogah, ki so v teku. Vodstvo je želelo tudi ugotoviti, kako bi AGE lahko pomagal članicam do večje učinkovitosti pri uveljavljanju predlogov in pobud pri tistih, ki sprejemajo odločitve v njihovih okoljih. Tako kot letos se bo AGE resno ukvarjal s

temami, ki bodo v obravnavi na Odprti delovni skupini v letu 2018. Prioritetna področja pa so avtonomija/neodvisnost, dolgotrajna oskrba in paliativna nega. V poročanju predsednika in nemške članice sveta je bila večkrat omenjena Slovenja kot odločna in organizirana začetnica skupnih aktivnosti v državi in prodorna predstavnica starejših na Odprti delovni skupini, ne glede na določeno rezerviranost do možnega oblikovanja Konvencije o zaščiti človekovih pravic starejših v EU. V okviru predlaganega evropskega stebra socialnih pravic, ki je bil sprejet 17. novembra pod parolo »delovna mesta in rast«, se je AGE angažiral predvsem na temah dostojnega staranja, dolgotrajni oskrbi in položaju oskrbovalcev in ravnovesju med delom in zasebnim življenjem. Predstavniki AGE so se udeležili številnih dogodkov z obravnavo teh tem. Stališča in predlogi so bili posredovani Evropski komisiji. Zasedanju sveta se je v eni od točk pridružil član Evropskega parlamenta iz Nemčije in povedal, da so oblikovali poseben organ na državni ravni, ki se bo ukvarjal s specifično staranja populacije in položajem starejših, svojo vlogo v razmerju do ostalih evropskih držav/organizacij pa bo lahko v celoti odigral v času nemškega predsedovanja EU. Več pa v nadaljevanju.

Jožica Puhar, foto Age

Položaj starejših v mednarodnih aktivnostih

(Članek je poročilo z razprave na Upravnem svetu AGE Platform Europe)

AGE je že v juniju 2017 z deklaracijo svoje Generalne skupščine posredoval priporočila in pozval članice, Evropski parlament (EP) in Evropsko komisijo (EK) naj pravice, ki jih vsebuje evropski steber socialnih pravic, sprejmejo na Socialnem vrhu 17. novembra v Goeteborgu.

Opozoril je, da moramo narediti pozitivni premik na naslednjih področjih:

- boj proti napredujoče vztrajni starostni diskriminaciji na vseh področjih življenja starejših;
- boj proti zlorabi, nasilju in zanemarjanju starejših oseb;
- zagotavljanje enakih možnosti za starejše na temeljnih ravneh s spodbujanjem okolju prijaznih razmer po vsej EU;

- aktivno spodbujanje pozitivne podobe staranja in prepoznavanje prispevkov starejših v družbi;
- povečanje prizadevanj in prispevka k razpravi OZN o pravicah starejših;

EU mora obravnavati hude kršitve človekovih pravic starejših in omogočati državam članicam, da sprejmejo skupne kazalnike in metodologije za merjenje razširjenosti različnih oblik zlorabe starejših. To bi moralo biti del širšega akcijskega načrta EU za povečanje prepoznavnosti zlorab starejših. To naj bi se odražalo v javnih razpravah in spodbujanju držav članic k razvijanju posebnih strategij. Izvajanje direktive EU o pravicah žrtev iz leta 2012 bi moralo prispevati k zagotavljanju boljše podpore in zaščite žrtvam

zlorabe starejših. To lahko dosežemo z usposabljanjem strokovnjakov za oskrbo, s službami za podporo žrtvam, s podporo policije in s pravnimi strokovnjaki.

Za pomoč pri boju proti staromrzištvu je nujno, da zgradimo starejšim vsestransko prijazno okolje. Starejšim delavcem to omogoča, da ostanejo na delu dlje, zmanjša digitalni razkorak med generacijami, podpira ljudi, da se starajo v boljšem telesnem in duševnem zdravju, spodbuja njihovo socialno vključenost in dejavno udeležbo ter jim pomaga ohraniti samostojno življenje in njegovo kakovost tudi v starosti.

Sodelovanje pri razpravah OZN in delu OWEGA

Na podlagi resolucije Evropskega parlamenta leta 2016, ki je EU in države članice pozvala, naj se aktivno vključijo v razpravo o pravicah starejših, je AGE izrazil upanje, da bodo Evropski parlament, Evropska komisija in OWEGA nadaljevali razpravo o novem

instrumentu OZN. Potekajo že priprave na zasedanje prihodnje leto, v ospredju pa bo avtonomija/neodvisnost in dolgotrajna ter paliativna oskrba. Prizadevanja potekajo v smeri podpore člani-

cam, da vzpodbudijo svoje nacionalno okolje, da sprožijo razprave o potrebi po zaščiti pravic, da se poveča vključenost organizacij in držav v delo OZN in tako temeljiteje pretresejo možnosti za predlaganje konvencije. Dogovorjeno je bilo, da AGE posreduje članicam animacijsko pismo, s katerim bi se lahko obrnile na svoje vlade oz. resorna ministrstva. Za nas taka pobuda ni nekaj novega, saj sodelovanje s pristojnimi vladnimi resorji obstaja (Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti), verjetno pa bi bilo lahko še bolj intenzivno, posebno v povezavi z Ministrstvom za delo.

Evropski semester 2017

V svoji oceni Evropskega semestra 2017 (usklajevanje politik članic EU) AGE pozdravlja številne pozitivne spremembe, ki so se zgodile v zadnjem obdobju. Proces usklajevanja gospodarskih in fiskalnih politik v EU se odmika od osredotočenosti na proračunske primanjkljaje in upošteva več družbenih vidikov. Več je pripočil, kako lahko socialne naložbe izboljšajo ne samo delovanje gospodarstva, ampak tudi celotne družbe. Vendar pa, kot trdijo strokovnjaki v AGE, so pomembne domene še vedno izključene iz semestra. Službe za zaposlovanje nimajo potrebnih orodij in sredstev za podporo starejšim iskalcem zaposlitve, starostna diskriminacija še vedno zavira veliko starejših ljudi, da najdejo službo, ali ostanejo zaposleni. Še posebej starejše ženske občutijo trojno breme velike vrzeli med spoloma, neizpolnjene potrebe po socialnem varstvu, ki jih morajo neformalno zagotavljati, in visoko tveganje revščine v visoki starosti. Naložbe v kakovostno dolgoročno oskrbo, tako v domačo kot osebno usmerjeno nastanitveno, ne zadostujejo za soočanje s prihajajočimi potrebami po dolgotrajni oskrbi. Medtem ko ima srebrno gospodarstvo velik potencial za rast in delovna mesta v Evropi, so ključni vidiki, kot so dostopnost vseh dobrin in storitev, dostop do storitev na podeželskih in mestnih območjih, digitalna vrzel ter težave osamljenosti in socialne izolacije, v Evropskem semestru večinoma zanemarjeni.

Jožica Puhar, foto Age

Slovo od projekta Kooperative – iCareCoops

Od leta 2015 dalje je ZDUS sodeloval v mednarodnem partnerstvu projekta iCareCoops v podporo delovanja zadrug za oskrbo starejših. Jeseni 2017 smo opravili tretje testiranje prototipa platforme za podporo zadrugam za oskrbo starejših; ugotovitve smo poslali tehničnim partnerjem, ki so na podlagi naših priporočil delovanje platforme izboljšali. Projekt smo s partnerji zaključili konec novembra na dvodnevem dogodku v Bruslju.

Prvi dan smo obiskali hišo Biloba v soseski Shaerbeek v centru Bruslja, ki deluje kot lokalna zadruga. Leta 2013 so objekt v občinski lasti preuredili za bivanje starejših. Na razpolago je 13 za starejše prilagojenih stanovanj in skupni prostori s kavarno v pritličju, ki deluje kot center dnevnih aktivnosti, ki ga obiskujejo tudi starejši iz vse soseske. Razkazali so nam celotno stavbo in nam razložili principe delovanja: poudarek je na multikulturnosti, solidarnosti in prostovoljstvu. Predstavili so nam tudi druge pobude različnih organizacij in zadrug s področja bivanja in oskrbe sta-

rejših. Drugi dan, 29. novembra 2017, pa smo s partnerji projekta iCareCoops predstavili rezultate projekta na konferenci, ki so jo obiskali tudi predstavniki različnih delegacij, združenj, Evropske komisije itd. Alenka Ogrin je predstavila vlogo ZDUS-a v tem projektu in kaj smo se s sodelovanjem naučili ter s tem pripomogli k izboljšanju oskrbe starejših. Projekt Kooperative – iCareCoops je v okviru ZDUS vodila strokovna vodja Alenka Reissner, aktivnosti

projekta pa je koordinirala in organizirala Alenka Ogrin. Projekt Kooperative se konec decembra zaključuje; prepričani smo, da smo z dobrim sodelovanjem prispevali k uspešnosti projekta. Poleg platforme za podporo delovanja kooperativ za oskrbo starejših smo prevedli tudi priročnik za ustanavljanje zadrug, ki je na voljo na ZDUS-ovi spletni strani.

Alenka Ogrin, foto iCareCoops

Prejemnica plakete Državnega sveta, Ida Križanec

5. december je dan prostovoljstva, dan, ko vsako leto izrekamo zahvale in pohvale vsem, ki hodijo po samotnih poteh, se srečujejo z ljudmi, ki so tako potrebni pomoči, ki pravzaprav marsikdaj do takrat, ko se srečajo z našimi prostovoljci, životarijo iz dneva v dan, saj je bilo življenje do njih kruto, neprijazno.

Znano vam je, da na ZDUS poteka program Starejši za starejše, ko naše prostovoljke in prostovoljci pomagajo osamljenim, bolnim in tistim našim vrstnikom, ki so na robu preživetja. Prostovoljci te žalostne zgodbe najdejo, poiščejo, saj se dobro zavedajo, da je prava revščina skrita in se ne izpostavlja, ker se posamezniki sramujejo, da so se znašli v začaranem, nehumanem, osamljenem krogu. Ker s svojo dobrosrčnostjo svoje življenje namenja zapostavljenim, osamljenim, marsikdaj zlorabljenim starostnikom, in s tem posredno nastavlja na ogled te nesrečne usode tistim, ki bi lahko pomagali, je letos iz rok predsednika Državnega sveta Mitje Brvarja prejela PLAKETO ZA PROSTOVOLJSTVO z naslednjo obrazložitvijo:

»Ida Križanec se je upokojila leta 2005. Že pred upokojitvijo je bila občasna prostovoljka, vedno pa jo je zanimalo veliko stvari, zato se je na različnih področjih tudi izobraževala; oskrba starejših, vključevanje brezposelnih v ponovno aktivacijo, samozaposlitev. Vključila se je v Društvo upokojencev, kjer se je izkazala kot izjemna pomoč pri računalniškem opismenjevanju, leta 2008 je postala društvena koordinatorka in leta 2010 pokrajinska koordinatorka programa Starejši za starejše, ki ji je uspelo, kot prvi koordinatorki pokrajine, v program vključiti vsa društva v njeni pokrajini.«

Na svečano podelitev v Državni svet je naša Ida prišla s sinom in prijateljico, podelitve pa sva se s ponosom udeležila tudi predsednik ZDUS Janez Sušnik in jaz. Navezala je odlične stike z vsemi župani in jih z delom prepričala, kako pomembno je poskrbeti za

Janez Sušnik, Vera Pečnik, Ida Križanec in Mitja Brvar, predsednik DS RS, foto DS

starejše občane. Izobražuje tudi prostovoljce v tem programu, ki so navdušeni nad njenimi kvalitetnimi, dosledno pripravljenimi in zanimivimi izobraževanji. Naša Ida gradi prijateljski, topel odnos s svojimi prostovoljci in je lahko vzor pravega prostovoljnega, humanitarnega dela. Je oseba, ki je vedno pripravljena sprejeti in dati objektivno kritiko, ki jasno pove, kaj je dobro in kaj slabo.

Sama sem se že večkrat prepričala, da so tako njene koordinatorka kot prostovoljke navdušene nad njenim delom in dobrimi ter razčiščenimi medsebojnimi odnosi, da ji zaupajo in da med njimi vlada topel in prijateljski odnos. Draga Ida, še enkrat vse čestitke in zahvala za tvoje delo. Ponosni smo, da si med nami!

Vera Pečnik

Obiskala nas je ministrica Irena Majcen

V zadnjih dneh novembra nas je obiskala ministrica za okolje in prostor Irena Majcen s sodelavko, vodjo kabineta, Eleno Del Fabro, in predstavnico republiškega Eko sklada. S strani ZDUS so pri razgovoru sodelovale najodgovornejše sodelavke na programu Starejši za starejše. Rožca Šonc, Amalija Šiftar in Irena Zajec, v imenu vodstva ZDUS pa podpredsednica Vera Pečnik. Ministrico je pozdravila tudi druga podpredsednica, Mija Pukl.

Namen obiska je bil razpis Eko sklada za nepovratne subvencije namenjene socialno šibkejšim članom in drugim za zamenjavo kurilnih naprav s ciljem, da »izboljšamo in očistimo zrak« za celotno populacijo. Ministrica je v razgovoru izpostavila nepovratna sredstva, saj sta s predstavnico Eko sklada kakovostno predstavili zloženko, ki vsebuje podrobne pogoje za uveljavitev nepovratnih sredstev socialno šibkim članom za zamenjavo kurilnih naprav. Dogovorili smo se, da nam dostavimo 5000 zloženok, ki

jih bodo naše prostovoljke in prostovoljci razdelili svojim obiskovancem, saj se v teh zloženkah lahko (z)najde skoraj vsak. V njih je nazorno obrazloženo, kdaj so 100 % nepovratna sredstva za socialno šibke člane upravičena, ali pa kako pridobiti nekoliko nižji odstotek sredstev zaradi drugih dejavnikov, kot so recimo pogoji življenja v občinah z najbolj onesnaženim zrakom. Predstavnice ZDUS smo opozorile na dejanske razmere pri prejemnikih socialne pomoči in varstvenega dodatka, saj le-ti v veliki meri niso lastniki nepremičnin in ne bodo mogli pridobiti sredstev; če pa so, je navadno njihova nepremičnina v slabem stanju in bi bilo potrebno najprej nuditi pomoč pri saniranju nepremičnine.

Ministrica je še posebej poudarila delo terenskih energetskih svetovalcev, ki brezplačno svetujejo in so pripravljeni vsakomur, ki je zainteresiran za razpis, nuditi še dodatne informacije.

Predstavnica Eko sklada je še dejala, da bodo predstavili kratko informacijo v tokratni številki ZDUSplus (ki jo v nadaljevanju tudi objavljamo), prihodnje leto pa naj bi razmislili o razpisu, ki bi našim prostovoljkam vsaj delno pokril stroške dodatnega dela. Ministrica Irena Majcen nam je to tudi obljubila.

Vera Pečnik, foto Anja Šonc

Ministrica Irena Majcen, ob njej Rožca Šonc

S subvencijami Eko sklada do nižjih računov za energijo

Predstavljamo vam najvišje subvencije za prejemnike socialnih pomoči, ki jih ponuja Eko sklad z namenom zmanjševanja porabe energije in vode, s tem pa tudi stroškov zanje. Eko sklad tako prispeva k zmanjševanju energetske revščine ter k boljši kakovosti bivanja občanov.

Eko sklad

Slovenski okoljski javni sklad

Eco Fund

Slovenian Environmental Public Fund

100 % subvencija za zamenjavo starih kurilnih naprav

Ob zamenjavi stare kurilne naprave na trdna goriva z novo, energetsko učinkovitejšo kurilno napravo na lesno biomaso, lahko pridobite 100 % subvencijo, če ste:

- lastnik ali solastnik nepremičnine ali najemnik občinskega stanovanja in prejimate redno denarno socialno pomoč ali varstveni dodatek, in
- živite na območjih občin Celje, Hrastnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Novo Mesto, Trbovlje in Zagorje, kjer to dopušča prednostni način ogrevanja.

Ker se subvencija nakaže neposredno na bančni račun izvajalca, prejemnikom subvencije ni potrebno založiti sredstev za izvedbo naložbe.

100 % subvencija pri energetski obnovi bloka

Če se vaš blok prenavlja (toplotna izolacija fasade, strehe ali stropa, optimizacija ogrevalnega sistema, izvedba obsežne energetske prenove ali prenova skupne kotlovnice), lahko pridobite 100 % subvencijo za vaš delež v okviru celotne naložbe v prenovi bloka, če ste: lastnik ali solastnik stanovanja v starejšem bloku in prejimate redno denarno socialno pomoč.

Brezplačni obisk energetskega svetovalca in brezplačni paket naprav

Energetski svetovalec opravi na vašem domu meritve in izračune, na podlagi katerih vam brezplačno svetuje, kako znižati porabo

energije in vode ter s tem stroške. Prejmete tudi paket enostavnih naprav za zmanjšanje porabe energije in vode ter brošuro z nasveti, s katerimi lahko stroške zmanjšate za okrog 10 EUR na mesec.

Za obisk z nasvetom in paketom se prijavite pri strokovnem delavcu na Centru za socialno delo, namenjen pa je prejemnikom redne in izredne denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka.

Poleg predstavljenih subvencij so po novem **za vse občane** možne še zelo visoke subvencije, in sicer za:

- zamenjavo kurilne naprave z novo na lesno biomaso za centralno ogrevanje:
  - do 50 % priznanih stroškov naložbe (ne več kot 4.000 EUR) oziroma
  - do 60 % priznanih stroškov naložbe (ne več kot 5.000 EUR) na območjih občin Celje, Hrastnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Novo Mesto, Trbovlje in Zagorje, kjer to dopušča prednostni način ogrevanja.
- zamenjavo kurilne naprave s toplotno črpalko za centralno ogrevanje:
  - do 40 % priznanih stroškov naložbe (ne več kot 4.000 EUR za tip voda/voda ali slanica/voda oziroma 2.500 EUR za tip zrak/voda), ali
  - do 50 % priznanih stroškov naložbe (ne več kot 5.000 EUR za tip voda/voda ali zemlja/voda oziroma 3.200 EUR za tip

zrak/voda) na območjih občin Celje, Hrastnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Novo Mesto, Trbovlje in Zagorje, kjer to dopušča prednostni način ogrevanja.

Eko sklad ponuja vsem občanom tudi brezplačno energetske svetovanje v okviru mreže energetskih pisarn ENSVET, ki ga izvajajo usposobljeni energetski svetovalci. V teh pisarnah lahko dobite strokoven nasvet in pomoč pri odločanju za naložbo in pri izpolnjevanju vloge za subvencijo. Za obisk v eni od lokalnih pisarn, ki so vzpostavljene po vsej državi, se lahko naročite preko spletne strani www.ensvet.si ali na brezplačni telefonski številki 080 1669. V prihodnjem letu se bodo svetovalci povezali z Združenjem upokojencev Slovenije in na pokrajinskih srečanjih združenja predstavili med drugim tudi javne pozive Eko sklada.

Več informacij o vseh subvencijah Eko sklada z dokumentacijo za prijavo je na voljo na spletni strani www.ekosklad.si.

Ob prihajajočem novem letu vam Eko sklad želi vse dobro ter tako in drugače prijetno tople dom !

Vodstvo ZDUS obiskalo Kozjansko

Na območju Kozjanskega in Obsotelja deluje Zveza društev upokojencev Kozjansko, ki združuje 14 društev upokojencev iz osmih občin. Zveza deluje že od leta 2004 in ima bogato zgodovino prireditev, ki jih organizira vsako leto: glasbeno prireditev Kje so tiste stezice, mednarodno kulturno prireditev Podajmo si roke, na kateri sodelujeta tudi DU iz Kumrovca in avstrijskega Pliberka, društva pa sodelujejo tudi na etnografski prireditvi Likof na taberhi v organizaciji Zavoda za kulturo Rogatec.

V zadnjih nekaj letih je ZDUS uvedla članarino, ki je razburila člane mnogih društev, saj se vsa spopadajo s pomanjkanjem sredstev za delovanje in jim znesek članarine predstavlja velik strošek, ki ga težko pogrešajo. Tudi v zvezi Kozjansko so se nekatera društva odločila, da članarine ne bodo poravnale. Mnenja o tem, ali je potrebna ali ni, so bila izpostavljena na več sejah UO zveze.

Za ZDUS je neplačevanje članarine pereč problem, saj pomeni velik izpad dohodka, ki ga ne more razporediti v korist društev vse Slovenije. Zato sta PZDU Celje in ZDUS sklicala skupni sestanek vodstva ZDU Kozjansko, PZDU Celje in ZDUS, v Podčetrtku. Udeležili so se ga predsednik ZDUS Janez Sušnik, podpredsednica Vera Pečnik, predsednik PZDU Celje, Silvo Malgaj, podpredsednik Emil Hedžet, predsednica ZDU Kozjansko Marija Čakš in 9 članov upravnega odbora ZDU Kozjansko.

Na seji sta Sušnik in Pečnikova pojasnila namen članarine za delovanje ZDUS in PZDU. Predstavila sta cilje, za katere se bori ZDUS in tudi zasluge za nekatere uspehe, kot sta usklajevanje pokojnin, regres za vse upokojence in še druge uspehe. Za delo pa ZDUS potrebuje denar, ki ga pridobi s članarino od svojih članov DU. Silvo Malgaj je predstavil Pravilnik o urejanju medsebojnih odnosov ZDUS in PZDU Slovenije. Predstavil je tudi sankcije, ki čakajo neplačnike. Te bodo udarile predvsem njihove člane pri koriščenju določenih ugodnosti. Poudaril je, da ni pošteno, da nekatera društva ne plačujejo članarine, ugodnosti pa uživajo vsi. V razpravi so sodelovali predsedniki DU. Neplačniki so pojasnjevali, zakaj se jim ne zdi smiselna. Nekateri sploh niso vedeli, kaj je bil vzrok za neplačevanje. Večina neplačnikov je izjavila, da bodo to problematiko obravnavali na letnih zborih članov in skušali doseči

Predsednik Sušnik je obljubil, da se bo ZDUS prilagajal in ne bo terjal članarine za nazaj

sklep, po katerem bodo članarino plačevali, a le če se jim članarina začne obračunavati s 1. 1. 2018 in ne za nazaj, kajti članarina predstavlja že tako velik strošek in se bojijo, da bi bilo to za društvo preveliko breme. Predsednik Sušnik je obljubil, da se bo ZDUS prilagajal in ne bo terjal članarine za nazaj. Izoblikovali so tudi dva sklepa, in sicer:

- društva – neplačniki članarine bodo na svojih letnih skupščinah odločala o plačevanju članarine ZDUS (0,50 €) in PZDU Celje (0,50 €),
- društvom, ki bodo začela plačevati članarino, se prične le-ta obračunavati s 1. januarjem 2018, plačana pa mora biti do aprila 2018.

Udeleženci sestanka so se razšli z dobrimi občutki, da so rešili problem, ki je vsem delal sive lase že nekaj let. Ugotovili so, da se da s konstruktivnim pogovorom rešiti skoraj vsako težavo.

Anica Gradič

S kampanjo Sobivamo po Sloveniji

V ZDUS si že od leta 2008 prizadevamo za izboljšanje bivanja starejših (AOBIS, HELPS); poleg prilagoditev bivalnega okolja za varno in samostojno bivanje starejših smo se še posebej posvetili razvoju skupnostnih oblik bivanja (sobivanje) starejših.

Raziskali, obiskali in predstavljali smo primere dobrih praks sobivanja starejši iz tujine, seveda predvsem tiste oblike, za katere predvidevamo, da bi bile izvedljive tudi v Sloveniji. Z nasveti pomagamo tistim, ki željo ustvariti stanovanjske skupnosti starejših in nagovarjamo različne stanovanjske sklade in druge potencialne investitorje, da v ta namen prilagodijo katerega od stanovanjskih objektov. Ko je bil pred leti v razpravi nov stanovanjski program, je ZDUS – pri tem se je še posebej angažiral Tomaž Banovec – poslal pripombe in dosegli smo, da so v kasneje sprejeti program 2015–2025 vključili tudi poglavje *Primerno bivalno okolje za starejše*, kjer med drugim piše tudi (citati):

... »Kot ena primernejših rešitev za odpravljanje stanovanjske revščine starejših oseb se spodbuja sobivanje starejših oseb v večjih ali skupinskih gospodinjstvih. Primere sobivanja je mogoče iskati tako v priselitvi starejših v stanovanje druge starejše osebe, ki je funkcionalno in lokacijsko primernejše, kot tudi osnovanje bivanjskih skupnosti starejših v za ta namen posebej zgrajenih, prenovljenih ali prilagojenih stanovanjih v bližini dnevnih centrov starejših ali v bližini oskrbnih središč.«

Za promocijo sobivanja starejših je Ministrstvo za okolje in prostor jeseni začelo s kampanjo Sobivamo. V 11 predstavitev po

mestnih občinah po Sloveniji skupaj s predstavniki ministrstva, stanovanjskih skladov in lokalnimi organizacijami, ki skrbijo za oskrbo in bivanje starejših, ter društvi upokojencev sodelujemo tudi predstavniki ZDUS-a. V letu 2017 smo izvedli okrogle mize v Mariboru, Murski Soboti in v Kopru, v ostalih mestih pa bomo gostovali v januarju in februarju 2018. S kampanjo želimo idejo sobivanja starejših predstaviti širši javnosti po Sloveniji. Upamo, da se bodo kmalu pojavile še druge pobude sobivanja starejših in se pridružile spomladi ustanovljeni stanovanjski skupnosti starejših v Davči v škofjeloških hribih. Več informacij o kampanji Sobivamo, si oglejte na spletni strani <https://sobivamo.si>.

Besedilo in foto, Alenka Ogrin

ZDUS od meseca do meseca

December je mesec, ko pod iztekajoče se leto potegnemo črto, preletimo uspehe in neuspehe, skratka, to je mesec takih in drugačnih bilanc. V ZDUS smo glede leta 2017 lahko ponosni. Uspelo nam je, da smo opozorili na svojo prisotnost; ne le politiko, pač pa tudi širšo javnost, saj je leto, ki se izteka, leto številnih družbenih prebojev. Omenili jih bomo le nekaj, po našem mnenju najbolj izpostavljenih. Seveda jih je še veliko več in vsi so enako pomembni. Pa začnimo ...

Poslanci so **aprila 2017** potrdili ZDUS-ov predlog za zvišanje pokojnin za 40 let pokojninske dobe na 500 evrov. Starostnih upokojencev je bilo po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije približno 440.000. Prejemnikov starostnih pokojnin s pokojnino do 500 evrov pa je bilo februarja 2017 skupno približno 98.200.

Evropski parlament nam je **junija 2017** podelil nagrado **Državljan Evrope 2017**, za program Starejši za starejše, na katero smo v ZDUS zelo ponosni. Podelitev nagrad je junija potekala v Ljubljani in oktobra v Evropskem parlamentu v Bruslju. V programu sodeluje 3.500 prostovoljcev. Novici o nagradi ter programu sta se razširili in julija je bila vodja programa Starejši za starejše, Rožca Šonc, na Valu 202 izbrana za **Ime tedna**. Poleg tega je bila avgusta 2017 izbrana še za Osebnost meseca julija na televiziji Vaš kanal. Ponovno iskreno čestitamo vsem prostovoljcem in vodstvu

programa, ki skrbi za nemoten potek delovanja. Želimo vam še veliko uspeha in prijetnih prostovoljskih dni.

ZDUS je sodeloval v **kampanji glede 2. tira**, kjer smo podali mnenje, da referendum ni potreben. Članom, ki so se udeležili referenduma, pa smo priporočali, da podprejo predlagan zakon. Referendum na koncu ni uspel in ZDUS-ove namere so bile uresničene.

Dosegli smo, da **naši predstavniki sodelujejo v delovnih skupinah**, ki so **pomembne za starejše**. Predstavnica ZDUS je bila vključena v delovno skupino vlade za pripravo Strategije dolgožive družbe. Prav tako je bila predstavnica ZDUS-a vključena v delovno skupino za dolgotrajno oskrbo na MZ. Pomembno pa

je izpostaviti tudi sodelovanje predstavnikov ZDUS v programu Varuha človekovih pravic RS – Državni preventivni mehanizmi.

Tudi v letu 2018 si bomo vsi skupaj prizadevali za izboljšanje gnotnega položaja upokoјencev, za izboljšanje zdravstva, sociale in bivanjskih razmer starejših ter celotne družbe. Ne bomo pa pozabili tudi na medgeneracijsko sodelovanje, ki je za vse nas kot družbo zelo pomembno in ključno za izboljšanje odnosov med generacijami.

Želimo vam lepe in mirne praznike ter veliko prijetnih trenutkov z družino in prijatelji. Pa ne pozabite. Niste sami, ZDUS je in bo vedno z vami, v dobrem in slabem.

Anja Šonc, foto arhiv ZDUS

Mednarodni odmev na f3žo

O letošnjem f3žo smo veliko pisali, saj je bil sila odmeven tudi glede mednarodne udeležbe sorodnih organizacij iz sosednjih držav, posebej iz obmejnih regij – Trsta, Koroške, Hrvaške. Zvesti obiskovalci so tudi Makedonci in njihove uspešne kulturne skupine, udeležba pa se širi tudi v BiH in Srbijo.

ZDUS je že v preteklih letih uvedel prakso, da se posebej sestane z vodstvi prisotnih organizacij in jim ob razgovoru, izmenjavi formacij in predstavitvi dobrih ter tudi slabih praks, omogoči vedno več medsebojnega poznavanja, razumevanja in sodelovanja. Letošnjemu vabilu so se odzvala vodstva ali zastopniki naslednjih organizacij:

- ADA, Italija: Martina Doljak, Franko Trevisan, Arnoldo Renni,
- Zveza penzionerjev Srbije: Velimir Miličić,
- Zveza društev upokojencev Makedonije – SZPM/ZDUM: Aleksandar Zahariev, Metodija Novkovski, Ilija Gligorov, Vangelica Markoska,
- Avstrija – koroški Slovenci: Josef Hudl, predstavniki SDU Pliberk in DU Podjuna – štirje člani.

Hrvaška delegacija je svoj prihod tik pred pričetkom sestanka opovedala.

S strani ZDUS so bili prisotni predsednik Janez Sušnik, podpredsednica Vera Pečnik, bivši predsednik ZDUS Tone Donko, član organizacijskega odbora FŽO Marjan Šiftar, Vladimir Puc, strokovni sodelavki Alenka Ogrin in Anja Šonc ter vodja mednarodnega sodelovanja ZDUS Jožica Puhar. Predsednik ZDUS je v nagovoru udeležencem predstavil položaj upokojencev in celotne generacije starejših v Sloveniji in opisal naše aktualne aktivnosti. Med drugim je posebej poudaril borbo za vzdržen ekonomski položaj upokojencev, usklajevanje pokojnin in zmanjševanje revščine med starejšimi, razprave in oblikovana stališča na temo zakonov s področja zdravstva, obravnavo zakona o demografskem skladu, prizadevanja za zakon o dolgotrajni oskrbi, s strani vlade spre-

jeto Strategijo dolgožive družbe in največji praktični projekt prostovoljcev »Starejši za starejše«, ki je dobil priznanje Evropskega parlamenta »Državljan Evrope 2017«. Orisal je sistem naše organiziranosti, ki omogoča posredovanje informacij o stanju in izzivih, s katerimi se srečujejo starejši prebivalci, pa tudi pobud, predlogov in opozoril o potrebnih ukrepih za doseg sprememb: od vsake osnovne celice – društva do organov zveze in naprej do točk odločanja v državi, predvsem vlade in parlamenta.

S strani ZDUS je o projektih, ki jih izvajamo, značilnostih ter zahtevah, ki jih to delo prinaša s seboj, poročala Alenka Ogrin.

Anja Šonc jih je seznanila z našimi akcijami v okviru mednarodne pobude ADA (»Age Demand Action« ali v prevodu »delovanje za starost«), s posebnim poudarkom na našem sodelovanju pri oblikovanju slovenskih stališč do tem, ki so na dnevnem redu delovne skupine OZN za pripravo Konvencije o zaščiti človekovih pravic starejših. Podpredsednica Vera Pečnik je osvetlila pojav revščine in pomen dela prostovoljcev za popestritev življenja osamljenih starejših.

Avtorica prispevka pa sem posredovala nekaj informacij o delu mednarodnih organizacij, katerih članica je ZDUS. Gostje – udeleženci iz tujine so predstavili svoje aktualne izzive in akcije. Položaj starejših oseb je v večini okolij nezavidljiv, pokojnine so nizke, pa tudi vključenost starejših v družbena dogajanja je daleč od pričakovanj. Poskušajo razbijati predsodke in stereotipe o starejših, kar jim ponekod uspeva tudi s projekti v povezavi z mlajšimi ljudmi. V Srbiji so se odločili za podoben dogodek kot je naš FŽO.

Nekaj podobnega načrtujejo tudi Makedonci. Z obeh obmejnih regij poročajo o dobrem sosedskem sodelovanju, ki bi ga radi še obogatili. Vsem deležnikom je skupna nesporna hvaležnost naši organizaciji, ki jih spodbuja in jim predstavlja dober zgled organiziranja starejše populacije in njenih prebojev v družbi ter opaznega boja proti staromrzištvu.

Jožica Puhar, foto Č. Kanoni

Kako preprosto in hitro razdeliti večji nakup

Upokojenci, ke se na svoji poti srečujete s kar nekaj finančnimi izzivi, kot vemo so pokojnine precej nizke. Zato je potrebno rešiti nenadne ali pa povsem nenačrtovane višje stroške. Vedno se namreč lahko v vašem življenju pojavi kaj, kar bi bilo treba nadgraditi, popraviti ali zamenjati s čim novejšim. To seveda pomeša vaš običajni denarni tok.

V čem je težava? Izdatek, ki ga ne morete načrtovati vnaprej, je pa nujen, je lahko velika ovira, časovno in stroškovno. Na voljo nimate vedno sredstev, da si lahko takšen nenačrtovani izdatek brezskrbno privoščite, najem kratkoročnega kredita pa zahteva preveč energije in časa ter je spet dodatni nepotrební strošek. V tem primeru so lahko velikokrat najugodnejša in najhitrejša alternativa nakupi na obroke, ki vam omogočajo, da si lahko privoščite vse, kar potrebujete v danem trenutku. Tako hitro in preprosto razdelite večjo finančno obveznost na manjše zneske.

Na trgu sta dve vrsti nakupov na obroke. Prva so razni krediti, potrošniški, hitri in podobno, ki jih ponuja trgovec ali banka, pri čemer še vedno govorimo o kreditu in stroških za obresti. Vam pa to navadno vzame tudi veliko časa in energije za vso dokumentacijo in odobritve. Podobno je z različnimi najemi in lizingi. Druga, cenovno in časovno bolj praktična rešitev, sploh če ne gre za zelo velike zneske, so nakupi na obroke s plačilnimi karticami. To možnost ponuja čedalje več kartic tudi za upokojence. Obroki so najbolj pregledni pri plačilni kartici Diners Club, ki tudi edina omogoča ločen obročni limit, saj omogoča tudi mesečno potrošnjo kljub nakupu na obroke.

Postopek nakupa na obroke s plačilno kartico je preprost: na prodajnem mestu poveste, da bi znesek radi plačali na obroke, in se s prodajalcem dogovorite o številu obrokov, pri določenih karticah pa to izvedete naknadno na spletu ali s poslanim SMS-sporočilom. Prodajna mesta po navadi omogočajo nakup na od 2 do 12 obrokov, pri kartici Diners Club pa lahko pri določenih trgovcih plačate obveznosti tudi na do 36 obrokov. Nakup

na obroke je opravljen kar v sklopu plačilne transakcije na plačilnem terminalu. Zato gre za zelo hiter in preprost postopek, ki ne zahteva dodatnega potrjevanja nobenih drugih dokumentov.

Nekatere kartice celo omogočajo obročne nakupe v tujini ali na spletu. V tem primeru navadno prenos transakcije na tujem prodajnem mestu opravite preprosto s poslanim SMS-sporočilom, ali pa na spletni strani izpolnete obrazec za prenos na obročni nakup. To omogočajo določene bančne kartice in kartica Diners Club.

Za člane ZDUS je posebej priporočljiva kartica Diners Club ZDUS, ki omogoča plačevanje na obroke v Sloveniji in tujini. Preverite stroške in morda boste pri tem pomembno prihranili. Plačevanje na obroke doma in v tujini je res postalo cenovno ugodno, preprosto in hitro. Več informacij vas čaka na spletni strani www.dinersclub.si, pri zavihku Ugodnosti. Za dodatna vprašanja pa so vam njihovi strokovnjaki na voljo na številki: 01 5617 891.

Dobrohotni decembrski bradači

Miklavž, Božiček in Dedek Mraz. Kdo od njih je pravi? Kdo od njih je resničen? Američani prvega in tretjega sploh ne poznajo, čeprav vsi trije, vsak po svoje dobrodušni možje s košatimi srebrnimi bradami, vlečejo skupne, zgodovinske korenine. Sveti Nikolaj ali Miklavž je najstarejši, Božiček, hmmm, pa Dedek Mraz? Sami si lahko, vsak po svoje, izoblikujemo resnično podobo prvega, drugega ali tretjega, in vsaka podoba bo tista, ki jo imamo najraje. Vsaka podoba bo zrcalna podoba otroških sanj in otroških pravljič. Smo pa na ZDUS vse tri povabili na decembrski klepet, nič ideološko obarvan, prej prijateljski, preden so odšli na svoja srečanja in sprevode, in vsi so se radi odzvali našemu vabilu.

ZDUS: Pozdravljeni vsi trije. Vprašanje in medias res! Kdo je pravi in kdo je najbolj blizu slovenskemu upokojencu?

MIKLAVŽ: Gotovo jaz. Najstarejši sem in upokojenci so tudi stari. Mladih upokojencev ne poznam veliko, starih pa, oooo, teh pa res poznam veliko. Raje pa vidim, da me imenujete Sveti Nikolaj in ne Miklavž, da ne bo prišlo tudi pri vas do takega potvarjanja kot v ZDA, kjer so na vsem lepem pozabili name in začeli častiti »Santo«, vi Slovenci bi rekli Božička ...

ZDUS: Ampak, od kod tak altruizem. Rodili ste se bogatim staršem daljnega leta 270 in človek bi mislil, da boste postali kot naši tajkuni, da boste grabili in grabili na kup in se ponoči tresli od strahu, da ne pridejo na obisk tisti nepridipravi iz SKB banke?

MIKLAVŽ: Bil sem zelo mlad, ko sta mi umrla starša. Zame je nato skrbel stric, ki je bdel nad mojim študijem, da sem postal najprej duhovnik potem pa še škof. Kaj pa je bogastvo? Bogat si, če imaš prijatelje. Bogat si, če se te ljudje resnično veselijo in bogat si, če si srečen in znaš srečo deliti med tiste, ki svojo srečo iščejo, a je ne najdejo, ali pa jo iščejo na nepravem mestu. Sam sem delil vse, kar sem imel. Nisem delil tistim, ki so že kaj imeli. Delil sem tistim, ki niso imeli ničesar.

ZDUS: Božiček, boste kot potrošniška personifikacija kapitalističnega imperializma kaj dodali k taki nesebičnosti, kakršna odlikuje Miklavža oz. Sv. Nikolaja?

BOŽIČEK: Saj imam tudi jaz rad otroke. In rad imam vse dobre ljudi in dobroto v kakršnikoli obliki. Poglejte, Američani imajo na svojem dolarju napisano »In God we Trust«, kar v prevodu pomeni »Verujemo v boga«! Je boga že kdo videl? Nihče ga ni videl, pa vendar je z nami vsepovsod. V imenu boga so se v zgodovini odvijale lepe in grde reči. Pa vendar so ves čas verjeli vanj. Bi človek torej lahko zameril nekemu, če verjame v Božička, v Santa Clausa?

ZDUS: Ampak, saj ste zgolj ameriška personifikacija svetega Nikolaja, ki so ga na ameriški celini častili nizozemski priseljenci. Oni so častili Santa Clausa. Klaus je pa sinonim za Miklavža, za Nikolaja.

BOŽIČEK: Zanimivo, kajne, kako se lahko skozi desetletja nek mit spleten okoli ene osebe povsem spremeni in se prične častiti, ali pa prisegati nekemu drugemu, čeprav zgodovinsko gledano, isti osebi. Ja, nič ne bom tajil, da so me na podlagi zgodovinskih dejstev preimenovali in začeli častiti po ameriško. Postal sem novodobni mit in k tej podobi je veliko pripomogla tudi pesem iz začetka 19. stoletja z naslovom *The Night before Christmas* (Noč pred božičem). V tej pesmi se prevažam na saneh, ki jih po zraku

vlečejo severni jeleni. Celotna imena imajo, a med njimi ni najbolj znanega. Jelenček Rudolf se je pojavil prvič šele leta 1939 v pesnitvi Roberta L. Maya, ki je bila podlaga za znano popevko Johnnija Marksa, *Rudolph, the Red - Nosed Reindeer* (Rudolf, jelenček z rdečim nosom).

Bil sem že tako priljubljen, da sem postal pravcata blagovna znamka! Nekako v tistem času me je »modni kreator« Haddon Sundblom za reklamo podjetja Coca-Cola prvič »oblekel« v rdeča oblačila z belo obrobo. No, tako sem postal nekakšen svetovni standard za Božička in s tem neplačan reklamni agent Coca-Cole. Mit o meni se je razširil iz ZDA tudi v druge dežele sveta, zlasti po zaslugi ameriških filmov in glasbe. V Sloveniji me v preteklosti sploh niste poznali – na božič so vaše matere in očetje obhajali dan Jezusovega rojstva. Le ponekod se je med Slovenci prijel nemški običaj, da na božič otroke obdaruje *Kristkindl* (nemško: Christkind – Dete Kristus), ki so ga včasih poslovenjeno imenovali tudi Božiček (tj. Mali Bog oziroma Dete - Bog). Pesem v reviji *Ciciban* leta 1949 omenja tovrstnega Božička: »... A nekdanji je Božiček ves drugačen bil možiček ...« Kaj je to pomenilo, najbrž ni potrebno razlagati. Sanje mnogih otrok so bile za vsaj dve generaciji prepovedane in nezaželene ...

ZDUS: Tako različni, pa tako zelo složni. Človek kar ne more verjeti, da ste prijatelji. Celotni prijatelji. Eden je, pa ne mi zamerit, klerikalec, drugi liberalec, tretji pa komunist ...

DEDEK MRZ: A to leti name? Če imaš v mislih oblačila, kot zunanjo pripadnost neki ideologiji, je predstavnik komunizma lahko edino Božiček. Ves je rdeč. Zunaj in znotraj. Sicer pa, mi prinašamo veselje, radost in zimo in, če je kje prava zima, je ta tam, od koder prihajam. V Sibiriji! No in? Je kaj narobe, če sem komunistični konstrukt? Otroci so otroci in nanje gledajo povsem enako v cerkvah širom sveta, na borzah in bankah širom sveta in

v vrhovih Centralnih komitejev kjerkoli, v katerikoli (komunistični) državi. Otroci so otroci in njihov svet mora ostati neomadeževan, kar se da dolgo. Važno je, da verjamejo v nekaj in ta želja prežeta z vero, da bodo dobili nekaj, karkoli, krepki njihovo prizadevanje k še bolj marljivemu delu in učenju. V upanju in veri na nekaj, čeprav izmišljenega, utrjujejo svojo vero v krutem svetu realnosti. Če je moj prijatelj Božiček produkt kapitalizma in marketinga, potem lahko rečem, da sem, čeprav najmlajši, še najbolj Slovenski. Obleka, ki jo nosim, je slovenska, s slovenskimi vzorci na plašču, na glavi pa imam tradicionalno polhovko, ki je vsaj tak simbol slovenstva, kot avba pri narodni noši.

ZDUS: Hmmm, nič si ne skačete v besedo. Drug drugemu kimate v znak pritrditve, češ, kako prav govori. Ali ni vse to malo skregano za slovenske razmere? (prijazno se spogledajo in se nasmehnejo)

MIKLAVŽ: Bom jaz odgovoril. Starejši imajo prednost! Veste, otroci živijo v svojem čudovitem nedolžnem otroškem in neobremenjenem svetu. Kaj mislite, bi se zgodilo, če bi izvedeli, da se med seboj kregamo tudi mi, dobri decembrski možje? Izgubili bi njihovo zaupanje. Njihov svet bi se podrl. Nobenega vznemirjenja bi ne bilo več v njih v prazničnih decembrskih dneh. Strah in nezaupanje bi se naselila v otroške duše in v teh letih, kaj takega ni prav dobra popotnica za življenje ... (Božiček in Dedek Mraz se prijateljsko spogledata in globoko prikimata modrim mislim svetega Nikolaja).

BOŽIČEK: ... če smem dodati, nezaupanje vodi v nejevero in pomislite, kaj bi bilo, če bi vsi otroci tega sveta na vsem lepem prenehali verjeti v enega od nas ...

DEDEK MRAZ: ... Ja, seveda. Pa naj bo iz nebes in naj ga spremljajo parklji in angeli, iz severnega tečaja v spremstvu jelenčkov in škratov, ali pa izpod Triglava ali Sibirije, v spremstvu palčkov, živali in snežink. Vsi imamo otroke zelo radi in ne delamo

nikakršnih razlik med njimi. Če o Božičku, (Santi) obstaja kopica pesmi, ki jih je v svet ponesla ameriška zabavna industrija, se je pri vas tudi meni v čast obdržalo kar nekaj pesmi, ki jih pozna vsakdo od vas. Še najbolj znana je *Siva kučma, bela brada*, ki jo je napisal Janez Bitenc.

ZDUS: Po letu 1945 vera ni bila zaželeno v javnosti, zato tudi niso bila dovoljena javna praznovanja božiča v nobeni obliki. Edini mitološki dobrotnik, ki ga je oblast dovoljevala, je bil Dedek Mraz. Po razpadu Jugoslavije so k nam prišli tudi vsi ameriški komercialni prazniki, vključno z ameriškim božičem in Božičkom. V zadnjih letih je Božiček razširjen zlasti med neverujočimi, sveti Miklavž pa med verujočimi Slovenci. Kljub temu pa je Dedek Mraz še vedno prisoten v javnem življenju, predvsem v šolah in vrtcih, pogosto pa tudi na javnih prireditvah za otroke v večjih mestih ...

BOŽIČEK: ... in prav je tako. Svet je dovolj velik in dovolj raznobaren, da dopušča prostor za vsakega od nas. Sanje so različne. Vsak otrok sanja drugačne sanje. Si predstavljate svet, v katerem bi morali vsi otroci sanjati enake sanje?

SVETI NIKOLAJ: ... to bi bil pekel na zemlji in vsi parklji, ki jih skozi celo leto brzdam in držim na povodcih, bi se pomešali med ljudi in nastal bi kaos ...

DEDEK MRAZ: ... hmmm. Modre besede. Nič nimam dodati k tako globokim mislim.

Hvala vsem trem za obisk in zares prijeten klepet. Samo veselji smo lahko, seveda v imenu vseh prihodnjih rodov, da se je »vojna« med Dedkom Mrazom in Božičkom, ki smo jo pričakovali pred 25 leti, končala brez krvavega boja in brez poraženca in da so nekdanji ideološki nasprotniki postali zavezniki v boju za veselje in srečo otrok.

Črt Kanoni, foto Dunja Wedam

**Praznujte
letošnji božič v
prijetni družbi
veselih ljudi!**

**Brez
doplačila
za enoposteljno
sobo v času
božičkovega
avtobusa.**

Brezplačen Božičkov avtobus

22.12.-29.12.2017

Avtobus bo potnike pobral na parkirišču pod Halo Tivoli v petek, 22.12. 2017, ob 10.00.

Povratak iz Hotela Delfin bo v petek, 29.12. 2017, ob 10.00.

22.12.-29.12.2017

upokojenci

ostali gostje

7x polpenzion

252 eur

287 eur

- **dodaten popust za otroke:** en otrok do vključno 12. leta biva brezplačno
- obisk Božička in obdarovanje naših najmlajših

Cene veljajo na osebo v dvoposteljni sobi za izbran termin.
Doplačilo na osebo na dan: turistična taksa 1,27 EUR. Ob rezervaciji
prijavite prevoz z avtobusom. **Upokojenci**, ki so člani društva, kluba ali
aktiva upokojencev pri ZDUS in člani kluba revije **Vzajemnost** imajo
10 % popusta (popusti se ne seštevajo).

D
delfin ^{***}
HOTEL

T 05 660 74 00

E rezervacije@hotel-delfin.si

W www.hotel-delfin.si

Statistično poročilo za leto 2017

Elektronsko poročanje

Vsako društvo upokojencev ima možnost izpolniti Statistično poročilo za leto 2017 na internetu. **Uporabniška imena in gesla za društva so enaka kot preteklo leto! V kolikor ga nimate, pišite na kaja.klun@zdus-zveza.si.**

Dostop do obrazca za statistično poročilo je zagotovljen preko spletne strani **www.zdus-zveza.si**, kjer poiščete gumb »Statistično poročilo«. S klikom na gumb boste preusmerjeni na stran, kjer je potrebno vpisati uporabniško ime in geslo.

Bodite pazljivi pri vnosu numeričnih podatkov – prosimo, da ne vpisujete drugih znakov razen števil.

Rok oddaje poročila DU na ZDUS: 15. 1. 2018

1.1. OSNOVNI PODATKI O DRUŠTVU

Društvo: _____
 PZDU: _____ Banka: _____
 Št. TRR: _____ Davčna številka: _____
 Naslov društva: _____ Občina: _____
 Četrtna ali krajevna skupnost: _____ Telefon: _____
 Naslov elektronske pošte: _____ Uradne ure: _____
 Naslov spletne strani: _____ Leto ustanovitve: _____

1.2. Društvo se povezuje

v občinsko zvezo v medobčinsko zvezo v območno zvezo drugo (dopišite) _____

2. ŠTEVILO ČLANOV DRUŠTVA NA DAN 31. 12. 2017

Vseh skupaj: ..... Moških: ..... Žensk: .....

Novi člani: ..... Umrli člani: ..... Izstopili: ..... Oproščeni članarine: .....

3. POGOJI DELOVANJA

3.1. Predvidena članarina za leto 2018: _____ €

Ste imeli zbor članov v 2017? da ne (ustrezno obkrožite)

Število udeležencev Zbora članov: _____ Število sestankov upravnega odbora v 2017: _____

3.2. Društvo ima komisijo ali organizatorja

za humanitarne dejavnosti (socialne zadeve) da ne za kulturo da ne za izlete da ne
 za šport, rekreacijo in gibalno kulturo da ne za prireditve da ne za tehnično kulturo da ne

3.3. Društvo ima svetovalnico za starejše da ne

3.4. Na katerem področju imate svetovalno dejavnost? _____

Kako pogosto deluje: tedensko mesečno redkeje (ustrezno obkrožite)

3.5. Izobrazba svetovalca: _____

3.6. Koliko strank pride na leto v svetovalnico? _____

4. PROSTOVOLJNO DELO

4.1. Koliko prostovoljcev skupaj deluje v DU (vodstvo DU, funkcionarji DU, organizacija aktivnosti, delo v komisijah, delo v projektih ...)? _____

4.2. Koliko poverjenikov imate v DU? _____

4.3. Ali je društvo vpisano v register prostovoljskih organizacij? da ne

Imate v društvu seznam prostovoljcev? da ne Število prostovoljcev, ki obiskujejo starejše: _____

4.4. Ali se v letu 2018 želite priključiti programu Starejši za starejše? da ne – zakaj ne: _____

4.5. Ali ima DU odločbo o statusu humanitarne organizacije? da ne

4.6. Ali ima DU odločbo, da deluje v javnem interesu na podlagi odločbe? da ne

4.7. Ali izvajate promocijske programe za opravljanje prostovoljskega dela? da ne

4.8. Ali izvajate organizirane oblike usposabljanja prostovoljcev? da ne

5. IZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI

5.1. Koliko predavanj, okroglih miz, pogovorov, seminarjev, tečajev je pripravilo DU? _____

5.2. Skupno število udeležencev: _____

5.3. Glavne teme predavanj: _____

5.4. Kdo in kako pogosto v vašem okolju organizira izobraževanja / delavnice za starejše (možnih več odgovorov):

	Institucija / termini	redno	tedensko	mesečno	letno	občasno	dogovor
a.	Univerza za 3.življ.obdobje						
b.	Ljudska univerza						
c.	Andragoški center						
d.	Knjižnica						
e.	Dnevni center						
f.	Medgeneracijski center						
g.	Društvo upokojencev						
h.	ZDUS						
i.	Simbioza						
j.	Drugo*						
k.	Ni poznano						

* specificirajte _____

5.5. Ali se vam zdi, da je ponudba izobraževanj v vašem okolju ustrezna glede na potrebe? da ne**5.6. Izobraževanja iz katerih tem so najbolj pogosta / najbolj obiskana (specificirajte)?** _____**5.7. Katere teme pogrešate (specificirajte)?** _____**5.8. Ali se vam zdi, da se starejši v zadostni meri udeležujejo izobraževanj?** da ne

(če je odgovor NE – pojdite na vprašanje 5.9, če je odgovor DA - pojdite na vprašanje 5. 10)

5.9. Glavne ovire za slabo udeležbo (možnih več odgovorov):

- a. Slaba ponudba izobraževanj b. Cena izobraževanj c. Pomanjkanje časa d. Slaba organizacija
 e. Neustrezen pristop predavateljev f. Neustrezna lokacija g. Pomanjkanje motivacije h. Slaba informiranost
 i. Drugo _____

5.10. Na kakšne načine so posredovane informacije o ponudbi izobraževanj (možnih več odgovorov):

- j. Časopisi k. Glasila l. Oglasne deske m. Društva n. Radio o. TV p. E-pošta
 q. Spletne strani r. Sms s. Plakati t. Zgibanke u. Pisno vabilo (navadna pošta) v. Ustno w. Drugo _____

5.11. Dodatni komentar / priporočila v zvezi z organizacijo izobraževanja starejših na vašem področju / kako izobraževanje približati ljudem _____**5.12. Kaj na področju organizacije izobraževanja pričakujete / pogrešate s strani ZDUS** _____**6. ŠPORT, REKREACIJA IN GIBALNA KULTURA****6.1. Naštejte področja programske dejavnosti, zvrsti, ki jih imate v DU:****- športna tekmovanja:**

št. disciplin: ___ št. udeležencev: ___ od tega št. M: ___ in št. Ž: ___ skupaj št. tekmovanj: ___ zvrsti: _____

- rekreacija:

št. disciplin: ___ št. udeležencev: ___ od tega št. M: ___ in št. Ž: ___ skupaj št. vadb: ___ zvrsti: _____

- gibalna kultura:

št. disciplin: ___ št. udeležencev: ___ od tega št. M: ___ in št. Ž: ___ skupaj št. vadb: ___ zvrsti: _____

6.2. Izvajanje neorganiziranih osebnih oblik vadbe (če imate podatke članov):**- osebna domača vadba:** dnevno št. oseb: ___ tedensko št. oseb: _____**- delo na vrtu (30–60 min):** dnevno št. oseb: ___ tedensko št. oseb: _____**- fizična hišna opravila (30–60 min):** dnevno št. oseb: ___ tedensko št. oseb: _____**- sprehodi s spremstvom:** dnevno št. oseb: ___ tedensko št. oseb: _____**- razgibavanje ob pomoči drugih:** dnevno št. oseb: _____ tedensko št. oseb: _____**6.3. Število vseh udeležencev športa, rekreacije in gibalne kulture v DU:**

št. vseh: _____ od tega M: _____ in Ž: _____

po starosti: 60+ št. M: _____ in št. Ž: _____ 70+ št. M: _____ in št. Ž: _____

80+ št. M: _____ in št. Ž: _____ 90+ št. M: _____ in št. Ž: _____

6.4 Skupno število aktivnosti po letnih časih (iz zbirnika Osebnih vprašalnikov) Pomlad, št. oseb ___ Poletje, št. oseb ___ Jesen, št. oseb ___ Zima, št. oseb ___**7. ŠPORTNE DEJAVNOSTI V LETU 2017****7.1. Število športnikov v DU:** vseh _____ M: _____ Ž: _____**7.2. Število vseh športnikov, ki so tekmovali:** _____

Štev. tekmovalcev: na društvenih: ___ meddruštvenih: ___ pokrajinskih: ___ državnih: ___ meddržavnih tekmovanjih: ___

7.3. Štev. gostovanj v domovini: ___ štev. udeležencev: ___**7.4. Štev. gostovanj v zamejstvu:** ___ štev. udeležencev: ___

8. REKREATIVNE IN IZLETNIŠKE DEJAVNOSTI V LETU 2017

Koliko članov DU je aktivnih na rekreacijskem področju?

štev. rekreacijskih pohodov: ____ štev. udeležencev: ____ štev. gorskih pohodov: ____ štev. udeležencev: ____

štev. kolesarskih izletov: ____ štev. udeležencev: ____ štev. rekreativnih izletov: ____ štev. udeležencev: ____

štev. vseh letovanj v Sloveniji: ____ in število vseh udeležencev skupaj ____

od tega štev. letovanj v Delfinu: ____ skupaj štev. udeležencev v Delfinu: ____

štev. letovanj v tujini: ____ štev. udeležencev: ____

Ali imate v društvu skupino za jogo? da ne štev. članov: _____Ali imate v društvu skupino za rekreacijsko telovadbo? da ne štev. članov: _____**9. KULTURNE DEJAVNOSTI DRUŠTVA V LETU 2017****Zborovsko petje** štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Vokalne skupine** štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Inštrumentalne skupine** štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Plesne skupine** štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Literarna dejavnost** štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Dramska dejavnost** štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Likovna dejavnost** štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Zbirateljske dejavnosti** štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Ohranjanje kulturne dediščine** štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Drugo – kaj? (dopišite):** _____ štev. skupin: ____ štev. članov: ____ štev. dogodkov: ____**Koliko razstav ste imeli v letu 2017?** _____ S katerih področij: _____**10. TEHNIČNO-KULTURNE DEJAVNOSTI DRUŠTVA V LETU 2017****10.1. Katere dejavnosti tehnične kulture izvajate v društvu?**

Nobene

Ročna dela da ne štev. članov: ____ vodja: _____**Fotografija** da ne štev. članov: ____ vodja: _____**Modelarstvo** da ne štev. članov: ____ vodja: _____**Elektrotehnika** da ne štev. članov: ____ vodja: _____**10.2. Ali imate tečaje iz varnosti v cestnem prometu?** da ne**Ali ste v letu 2017 organizirali obisk Centra varne vožnje?** da ne če da – kolikokrat: ____ štev. udeležencev: ____**11. LETNA GLASILA IN PUBLIKACIJE****11.1. Ali ste v letu 2017 izdali letni program društva?** da ne štev. izvodov (naklada): ____ štev. strani: ____**11.2. Ali ste v letu 2017 izdali priložnostno publikacijo?** da ne (ustrezno obkrožite)

naslov: _____ štev. strani: ____ štev. izvodov (naklada): _____

12. NAČINI IN POGOSTNOST INFORMIRANJA ČLANSTVA (ustrezno obkrožite)**12.1. Pisno** tedensko mesečno letno redkeje nikoli**S poverjeniki** tedensko mesečno letno redkeje nikoli**V lastnem glasilu** tedensko mesečno letno redkeje nikoli**V drugih glasilih** tedensko mesečno letno redkeje nikoli**Na lokalnem radiu, TV** tedensko mesečno letno redkeje nikoli**Po e-pošti** tedensko mesečno letno redkeje nikoli**Na spletni strani** tedensko mesečno letno redkeje nikoli**12.2. Ali berete revijo ZDUS Plus?** mesečno občasno nikoli**12.3. Ali prejimate in berete elektronsko pošto informativne narave, ki vam jih pošiljamo?** mesečno občasno nikoli**12.4. Ali obiskujete Facebook stran ZDUS?** mesečno občasno nikoli**12.5. O čem bi želeli biti pogosteje informirani s strani ZDUS?****13. DRUŠTVENI PROSTORI**

13.1. Katere in kako velike delovne prostore imate?

Pisarna: nimamo lastno najeto brezplačno - površina (m²): _____**Predavalnica:** nimamo lastno najeto brezplačno - površina (m²): _____**Soba za druženje:** nimamo lastno najeto brezplačno - površina (m²): _____**Športni objekt:** nimamo lastno najeto brezplačno - površina (m²): _____**Klub, bife:** nimamo lastno najeto brezplačno - površina (m²): _____**13.2. Če imate lastne prostore, ali so potrebni obnove?** da ne nujno (ustrezno obkrožite)

14. INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

14.1. Ali imate v društvu računalnik (tudi iz programa Starejši za starejše)? da ne (ustrezno obkrožite)

14.2. Leto nakupa/pridobitve računalnika: _____

14.3. Kateri operacijski sistem uporablja računalnik? Windows XP, Vista, 7, 8 drugo: _____

14.4. Ali imate računalniški program za poslovanje društva? da, katerega: _____ ne

14.5. Če še nimate programa za poslovanje, ali vas zanima program ORPO, ki ga uspešno uporabljajo številna društva?
 da ne (ustrezno obkrožite)

14.7. Ali imate tečaje računalništva? da ne

14.8. Ali tečaje računalništva organizirate sami ali vam kdo pomaga? da ne Če da – kdo: _____

14.9. Kje izvajate tečaje računalništva? lastna učilnica drugje – kje: _____

14.10. Kolikokrat letno izvajate tečaje računalništva? _____

16. FESTIVAL ZA 3. ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

16.1. Ali ste v letu 2017 v DU organizirali skupino za obisk festivala? da ne (ustrezno obkrožite)

16.2. Je vsaj ena vaša skupina v letu 2017 nastopila na festivalu? da ne (ustrezno obkrožite)

Katere skupine so nastopile? _____

16.3. Se boste udeležili Festivala 2018? da ne (ustrezno obkrožite)

16.4. Vaše mnenje in predlogi o festivalu: _____

17. CENTER DNEVNIH AKTIVNOSTI/MEDGENERACIJSKI CENTER

Ali sodelujete s centrom dnevnih aktivnosti ali medgeneracijskim centrom? da ne Katerim: _____

Kdo je ustanovitelj? naše društvo drugi (ustrezno obkrožite)

Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z NE, vas zanima sodelovanje ali ustanovitev centra dnevnih aktivnosti ali medgeneracijskega centra? da ne

18. OSEBNI PODATKI FUNKCIONARJEV (obvezno izpolnite vsa polja)**18.1. Predsednik/predsednica**

Ime in priimek: _____ Število let na tej funkciji: _____

Najpomembnejše delo v aktivni delovni dobi: _____ Naslov bivališča: _____

tel. števil. doma: _____ GSM: _____ e-naslov: _____

Ste pripravljeni sodelovati v kateri od ekspertnih skupin ZDUS? da ne (ustrezno obkrožite)

Razmišljate o prenehanju mandata v letu 2018? da ne (ustrezno obkrožite)

18.2. Tajnica/tajnik

Ime in priimek: _____ Število let na tej funkciji: _____

Najpomembnejše delo v aktivni delovni dobi: _____ Naslov bivališča: _____

tel. števil. doma: _____ GSM: _____ e-naslov: _____

18.3. Kdo največ dela s poverjeniki?

predsednik/ca tajnik/ca drug/a funkcionar/ka (obkrožite le eno opcijo)

18.4. Blagajničarka/blagajnik (oz. računovodja)

Ime in priimek: _____ Število let na tej funkciji: _____

Najpomembnejše delo v aktivni delovni dobi: _____ Naslov bivališča: _____

tel. števil. doma: _____ GSM: _____ e-naslov: _____

18.5. Organizator/ka izletov

Ime in priimek: _____ Število let na tej funkciji: _____

Najpomembnejše delo v aktivni delovni dobi: _____ Naslov bivališča: _____

tel. števil. doma: _____ GSM: _____ e-naslov: _____

18.6. Referent za šport, rekreacijo in gibalno kulturo

Ime in priimek: _____ Število let na tej funkciji: _____

Najpomembnejše delo v aktivni delovni dobi: _____ Naslov bivališča: _____

tel. števil. doma: _____ GSM: _____ e-naslov: _____

18.7. Kulturni/a referent/ka

Ime in priimek: _____ Število let na tej funkciji: _____

Najpomembnejše delo v aktivni delovni dobi: _____ Naslov bivališča: _____

tel. števil. doma: _____ GSM: _____ e-naslov: _____

19. NAČIN INFORMIRANJA S STRANI ZDUS

Na kateri naslov naj pošiljamo pošto za DU: na društvo na predsednika na tajnika (ustrezno obkrožite)

Z osebnimi podatki bomo ravnali v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov. Elektronske naslove bomo uporabili za potrebe internega obveščanja in oglaševanja s strani ZDUS. V kolikor s slednjim ne soglašate, to sporočite na naslov anja.sonc@zdus-zveza.si.

Dolenjska in Bela krajina

Spoštovani člani društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine! Ko ob koncu leta analiziramo delo v iztekajočem letu, lahko kot predsednik naše PZDU ocenim, da je bilo delo v naši pokrajini zelo uspešno in to na več področjih:

- Sodelovanje z društvi upokojencev in njihovimi predsedniki je bilo vzorno, saj ni bilo zaznati nobenih sporov. To se mi zdi zelo pomembno, kajti le dobro povezan kolektiv lahko opravlja svoje poslanstvo.
- Na kulturnem področju smo zaznali veliko aktivnosti, saj smo naštel preko 540 raznih dogodkov. Za uspeh štejemo tudi enajst pevskih zborov, ki so sodelovali na reviji pevskih zborov DU v naši pokrajini. Omeniti moramo tudi vsakoletno srečanje naših literatov, posebno pa smo ponosni na člane, ki so v letu 2017 izdali pesniško zbirko ali prozno delo. Pohvalno pa je tudi delo naših kulturnikov, saj ne mine nobena prireditve, kjer ne bi naši upokojenci aktivno sodelovali.
- Posebno smo ponosni na športne aktivnosti, saj je v letu 2017 na 42. ŠIU sodelovalo 855 športnikov. Velik razmah je v letu 2017 doživelo pohodništvo. Poleg društvenih pohodov imamo v naši PZDU organizirano tudi meddruštvena pohodniška srečanja, kjer se enkrat mesečno zberejo pohodniki v drugem kraju in tako spoznavajo širšo Dolenjsko. Te pohode se udeležujejo člani iz 16 DU, organizirali pa so že tudi pevski zbor. V tekmovanje na naših ŠIU smo vključili tudi novo igro »petanko«, ki je doživela pravi razcvet. To razgibano športno življenje pa se kaže tudi v rezultatu na RŠI, kjer je naša pokrajina zasedla drugo mesto.
- V programu STA za STA sodeluje polovica naših društev in so na terenu zelo dobrodošli in uspešni. Posebno smo ponosni tudi na vodjo projekta gospo Rožco Šonc, ki je v imenu tega projekta prejela priznanje Državljan Evrope. V znak pozornosti za njihovo prizadevanje smo naše prostovoljce povabili na kulturno ekskurzijo v Kostanjevico na Krki, kjer je bila tudi pogostitev in krajši kulturni program v osnovni šoli.

Za korektno sodelovanje se zahvaljujem vsem društvom in njihovim predsednikom in želim, da bi v letu 2018 nadaljevali s takim načinom dela in sodelovanja. Naj vas veselo razpoloženje decembrskih dni popoelje v srečno in zdravo leto 2018.

Jože Jazbec, predsednik PZDU Dolenjske in Bele krajine

Celjsko

Leto, ki se izteka, je bilo v znamenju sodelovanja, s katerim si izkazujemo medsebojno zaupanje že 14 let. Bilo je v znamenju poguma, ki nas je le še bolj utrdilo na naši skupni poti trajnostnega sodelovanja in truda za boljši jutri vseh članov Društev zveze upokojencev Slovenije. Bilo je v znamenju veselja ob spoznanju, koliko zmoremo skupaj v slogi in moči, pa naj bo to na nivoju samega društva, ali v povezanosti s pokrajino in zvezo. Tudi neugodni trenutki oziroma dogodki nosijo s seboj sporočilo, ki ga moramo

znati razumeti, znati prebrati. So sporočila, ki se jasno razberejo, druga so lahko dvomna in jih lahko razrešimo, če le-ta ne bi s seboj nosila odgovorov na vsa tista vprašanja, ki si jih večkrat zastavljamo in jih sami ne zmoremo reševati.

Zato, spoštovani člani, skupaj rešujemo vprašanja, ki so ostala do sedaj neodgovorjena in nerešena. Prisluhni moramo le dobrim, pozitivnim drobnim vestem, ki nam pomagajo utreti pot do naših skupnih ciljev. Ob koncu leta, ki nezadržno odhaja, se ozrimo nazaj na naše opravljeno delo in v obilici rezultatov poiščimo, kaj je bilo lepega in dobrega in kje smo bili uspešni. Vse pozitivne izkušnje in rezultate preslikajmo v leto, ki prihaja, vse, kar je bilo slabo, pustimo v letu, ki odhaja. Ob vstopu v novo leto si želimo, da bi se medsebojne vezi in sodelovanje še okrepilo.

Spoštovani člani društev upokojencev naše pokrajine ter vsi ostali upokojenci: ob toplini božičnih praznikov, ob svetlobi novega leta, vam želim v svojem osebnem imenu ter v imenu Upravnega odbora PZDU Celje v prihajajočem letu obilo uspehov, sreče, predvsem pa zdravja.

Silvo Malgaj, predsednik PZDU Celje

Pomurska

Spoštovane upokojenke in upokojenci Pomurja in Slovenije.

Aktivnosti v naši pokrajini so podobne aktivnostim drugod po Sloveniji, le da so prilagojene potrebam in željam članov. Poglavitne dejavnosti, ki smo jih v letu, ki se izteka, opravljali, so: socialna dejavnost, kultura, šport in gibalna kultura, družabno življenje, izleti in podobno.

V regiji je precej razvito delo na projektu Starejši za starejše, ki deluje v 17. društvih, kjer imamo usposobljenih in aktivnih čez 200 prostovoljk, ki svoje delo opravljajo odlično in poleg obiskov in druženja nudijo tudi precej različnih vrst pomoči. Ostala društva, ki niso vključena v projekt, imajo prav tako pregled glede stanja svojih upokojencev in jim nudijo pomoč, zaradi zahtev po vnosu podatkov v program pa se ne želijo vključiti v program.

Na področju kulture so aktivnosti obsegale številne dejavnosti: srečanje pevskih zborov Pomurja, srečanje in izobraževanje literatov, slikarsko razstavo upokojencev slikarjev, etno večer, organizirano pa je bilo tudi tradicionalno srečanje upokojencev Pomurja s približno 1400 udeleženci. Posamezna društva v regiji so izdala tudi svoje publikacije z deli upokojencev in uprizorila dramska dela ali skeče. Ena izmed pomembnih dejavnosti v regiji med upokojenci je gibalna kultura in šport, ki se je v zadnjem letu lepo razvila, tako na regionalnih športnih srečanjih sodeluje vedno več upokojencev in prav tako je veliko meddruštvenih in mednarodnih prireditev, zgrajenih pa je bilo precej novih športnih objektov. Ob pomoči Murskega vala in g. Bojana Rajka imamo zelo razvito informiranje o delu v naših društvih, o problematiki starejših in o aktualnih novostih za upokojence. Starejši so v naši regiji oddajo Srebrne niti, ki je na sporedu vsak tork zvečer, sprejeli za svojo. Prav ta radio s svojimi oddajami velikokrat krajša čas osamljenim starejšim in jim pomeni kontakt s svetom.

Pomurska pokrajinska zveza društev upokojencev s sedežem v Murski Soboti je bila ustanovljena leta 2005 s strani društev upokojencev v regiji. Trenutno pokrajina združuje 36 društev iz 27. občin v Pomurju. V pokrajino so vključena vsa društva upokojencev v regiji razen enega manjšega. V zvezo je vključeno približno 12.000 upokojencev. Ker pa živimo na področju, kjer so naši sosede Madžari,

Hrvati in Avstrijci, je zelo pomembno tudi mednarodno sodelovanje, ki se vedno bolj razvija.

Vsem našim članom in vsem upokojencem iz regije ter celotne Slovenije želim obilo sreče, zdravja, zadovoljstva in vsega, kar si sami želijo. Želim, da med nami ne bi bilo takih, ki bi bili osamljeni, zapostavljeni, izkoriščani, skratka vsem želim, da svojo jesen življenja preživijo lepo tudi v letu 2018.

Predsednica PPZDU, Vijola Bertalanč

Zgornjepodravsko

Drage članice in člani!

Delo Zgornjepodravske pokrajinske zveze Maribor v letu 2017, ki se izteka, je slonelo na aktivnostih, ki jih je UO pokrajinske zveze predvidel v planu za iztekajoče se leto. Plani so predvideli finančno vzdržnost, torej na prihodkih, ki smo jih pričakovali v letu 2017. Izvedbo posameznih nalog na področju kulture, tehnične kulture in na športnorekreacijskem področju smo zaupali tistim DU, ki so imela interes in možnost izvedbe posameznih dogodkov. Izbor in izvedbo ter koordinacijo dela pa so izvajale posamezne komisije, ki delujejo v okviru pokrajinske zveze.

Humanitarna dejavnost je pomembna naloga delovanja DU, prav tako pa tudi pokrajinske zveze. Društva ta dela opravljajo na dva načina. V naši pokrajini je več kot polovica društev vključenih v program pomoči Starejši za starejše. Tista društva, ki pa niso, pa nudijo svojo pomoč preko poverjenikov ali socialnih komisij, ki delujejo v DU. Na področju izobraževanja smo v januarju skupaj z ZDUS izpeljali izobraževanje s področja finančnega poslovanja v skladu z računovodskimi standardi. Odziv je bil po pričakovanjih velik, saj so znanja in veščine s tega področja zelo dobrodošle. Med programe izobraževanja štejemo tudi delovno srečanje predsednikov naših društev. Izpeljali smo ga septembra meseca v hotelu Delfin v Izoli. Naj omenim še več kot uspešno delovanje na športno rekreativnem področju, pa likovne razstave, literarno-glasbene večere, revijo pevskih zborov ter pokrajinsko srečanje ljudskih pevcev in godcev v okviru kulturnih dejavnosti. Svoje delo so v skladu s pričakovanji opravile tudi ostale komisije.

Kot sem že omenil, smo bili v iztekajočem se letu uspešni. Ena od prelomnic, s katerimi se srečujemo v življenju, je tudi prehod iz enega koledarskega leta v drugo. Kaj naj vam zaželim? Za naša leta je najmočnejša želja po zdravju, vse drugo je le dopolnilo. Sreča pa je tudi v dobrih, vsakdanjih rečeh, v lepih trenutkih in druženju. Zato želim, da bi bilo tistega, kar nas osrečuje, čim več.

Franc Lobnik, predsednik PZDU MB

Koroška

Koroška pokrajinska zveza društev upokojencev je ena manjših pokrajinskih zvez. V 16 društvih upokojencev, ki so članice zveze, je včlanjenih okoli 8.500 upokojenk in upokojencev. Prostorsko pa zveza pokriva Mislinjsko, Mežiško in velik del Dravske doline, vse do Ožbolta oziroma Ribnice na Pohorju.

Vsa naša društva, ki štejejo od 100 do 1.100 članov, delujejo glede na svoje finančne in prostorske možnosti aktivno in uspešno.

Posebno zavzeto delujejo na socialnem področju in zelo dobro skrbijo za svoje socialno ogrožene, najstarejše in bolehnne člane. Obiski članov na domu ob življenjskih jubilejih, v domovih starostnikov, obdaritve socialno najšibkejših in redni, preventivni zdravstve-

ni pregledi članov so pomembne vsakoletne aktivnosti na tem področju. V zadnjih letih se je okrepilo tudi medgeneracijsko sodelovanje, posebno s centroma v Ravnah na Koroškem in v Radljah ob Dravi. V projekt Starejši za starejše pa je vključenih 9 naših društev.

Rekreacija in šport sta ena najmnožičnejših interesnih dejavnosti v vseh večjih društvih. Pokrajinska športna tekmovanja organiziramo v 8. športnih panogah, naše ekipe pa so uspešne tudi na državnih športnih igrah – letos na primer 1. mesto ekipno moški, 2. mesto ekipno ženske in 1. mesto med posameznicami v streljanju z zračno puško. Organiziramo tudi Koroške upokojenske lige za moške in ženske v balinanju, kegljanju in kegljanju na vrhovi. Tu so še telovadba in pohodništvo. Izletništvo in skupinska letovanja sta prav tako med najmnožičnejšimi in najzanimivejšimi dejavnostmi, ki v društva privabljajo veliko število novih članov.

Društva so zelo dejavna tudi na kulturnem in izobraževalnem področju. Literarna in likovna dejavnost, pevski zbori, skupine za ročna dela in oblikovanje, plesne in dramske skupine, fotografija, številne razstave, prireditve ter sodelovanje na F3ŽO, so aktivnosti na tem področju. Društva organizirajo tudi veliko izobraževalnih predavanj. Ob vseh naštetih aktivnostih pa se v KPZDU vključujemo tudi v delovanje ZDUS in spremljamo vsa dogajanja na vseh, za upokojence pomembnih področjih, v zadnjem obdobju pa še posebno pozorno spremljamo sprejemanje zakonodaje na zdravstvenem in socialnem področju.

V letošnjem letu sta bili naši najodmevnejši prireditvi zelo zanimivi in zabaven »KOROŠKI VEČER«, ki so ga meseca februarja priredili naši kulturniki v hotelu Delfin ob skupinskem letovanju 240. koroških upokojencev in zelo odmeven »DOBRODELEN KONCERT« v športni dvorani v Dravogradu, v organizaciji DU Dravograd, na katerem so zbirali sredstva za nabavo avtomobila za potrebe starejših.

Vsem želim v novem letu 2018 veliko zdravja, uspehov in sreče!

Lep pozdrav, Janez Goligranc

J. Primorska

Spoštovane članice in člani društev upokojencev Slovenije, sprejmite lepe pozdrave iz Južno Primorske. Ko sem bil zaprosen, da napišem nekaj vrstic, kaj počnemo na našem južno Primorskem, sem razmišljal, kaj pa naj sploh napišem. Vsi dobro vemo, kaj počnemo v društvih upokojencev in v pokrajinskih zvezah. Družimo se na različne načine, kot so izleti, centri dnevni aktivnosti, razna družabna srečanja, tekmujemo v športnih igrah, pevskih zborih, pomagamo pomoči potrebnim in še bi lahko našteval, premalo pa vemo, ali naša prizadevanja o ohraniti naših pravic, ki niso darilo države, ampak so pridobljene iz našega minulega dela v naši aktivni dobi, dosegajo zelene rezultate. Upokojenci na Primorskem dobro vemo, kaj se je dogajalo z našim razvojem na primorskem po drugi svetovni vojni zaradi nedokončnih mej, saj smo zato imeli po vojni počasnejši razvoj, kot v nekaterih drugih predelih Slovenije. Da smo ta razvoj nadoknadili, smo morali z raznimi aktivnostmi, samoprispevki in drugimi načini izgraditi vsa manjkajočo infrastrukturo in vse pogoje za normalno delovanje in

življenje ljudi, kot je: vodna oskrba, cestna infrastruktura, otroško varstvo, šolstvo, zdravstvo, varstvo starejših in ostalo. Skratka, skozi svojo aktivno dobo smo, ne glede na to, kje je kdo delal, vsak po svojih močeh prispevali v razvoj tega kraja/pokrajine. Za to našo pripravljenost in zagnanost se moramo zahvaliti našim prednikom, ki so nam z vzgojo in svojo borbenostjo postavili temelje za nadaljnje ustvarjalno delo. Izhajajoč iz tega smo primorski upokoјenci dosti bolj nejevoljni in žalostni, ko opazujemo, kaj se dogaja v naši Sloveniji, zato smo na srečanju upokoјencev Primorske sprejeli »Manifest upokoјencev Primorske«, v katerem smo izrazili svoje nezadovoljstvo nad dogajanjem v Sloveniji in postavili določene zahteve za izboljšanje tega stanja. O celotni vsebini Manifesta ne bom tokrat komentiral. Bilo bi pa primerno, da se ga objavi v celoti, ker je vsebina še vedno aktualna. Obtičal je nekje v arhivu ZDUS, kot glas vpijajočega v puščavi. Ker je bil z bujnim aplavzom sprejet na srečanju upokoјencev celotne Primorske, nas ta aplavz zavezuje, da se vsak po svojih močeh trudimo realizirati njegovo vsebino. Nekateri predlogi so naleteli na gluha ušesa tudi v ZDUS, a pustimo času čas, ker je čas neizprosni sodnik. Upam, da ne bo za nekatere predloge prepozno.

Upokoјenci naše Pokrajinske zveze, včlanjeni v 26. društvih in eni zvezi društev upokoјencev, si bomo še naprej prizadevali za enotno in učinkovito ZDUS kot največjo civilno družbo v Sloveniji ter ji pomagali pri realizaciji zastavljenih skupnih ciljev.

Vsem upokoјenkam in upokoјencem in ostalim želim *srečno, zdravo in uspešno novo leto.*

Predsednik PZDU, Mirko Miklavčič

S. Primorska

Drage upokoјenke, dragi upokoјenci! Leto je naokoli in ko se ozremo nazaj, smo lahko zadovoljni, saj smo svoje zadane naloge dobro opravili. Več kot uspešno smo izpeljali Revijo pevskih zborov ZLATA JESEN v Šempetru, športne igre v Kanalu, srečanje prostovoljcev projekta Starejši za starejše v Ajdovščini in Srečanje primorskih upokoјencev v Novi Gorici, v sklopu praznovanja 70. letnice mesta.

Zahvala gre seveda tudi vsem društvom upokoјencev v naši pokrajinski zvezi za raznolike aktivnosti, prostovoljkam in prostovoljcem v projektu s priznanjem Državljan Evrope 2017 kot tudi vsem ostalim, ki niso sedeli križem rok, a nihče njihovega dela ni opazil, sami pa seveda ne silijo v ospredje. Želim vam vesele in zadovoljne božično-novoletne praznike, poskrbimo vsak po svojih močeh, da osrečimo in polepšamo dneve tudi nemočnim, bolnim ter ostarelim.

V novem letu pa želim vsem predvsem zdravja, zadovoljstva in optimizma, ki nam ga marsikdaj primanjkuje.

Zlatko Marušič, predsednik SPPZDU

Zasavje

Zasavska PZDU je ena manjših zvez vključenih v ZDUS, a je po svoje malo posebna, saj je v njenem sestavu tudi že dolga leta najštevilčnejše društvo upokoјencev v ZDUS, DU Trbovlje. Društvo je doseglo maksimalno število 5.144 članov leta 2014, v zadnjih letih pa se članstvo vrti med 4.900 in 5.000 člani. Močno prisotna je pri nas solidarnost, ki izhaja iz dolgoletne delavske tradicije industrijskih delavcev, s posebnim poudarkom na rudarje, kjer je solidarnost včasih reševala tudi življenje. Zato ni slučaj, da imamo kar v treh občinah so-

lidarnostne posmrtninske sklade z velikim številom članov. Vsa društva imajo razvite humanitarne dejavnosti, kulturne dejavnosti in tudi celo vrsto športnih in pohodniških aktivnosti. Posebno skrb namenjamo v naših društvih humanitarnim dejavnostim. Osnovni program s področja humanitarnih dejavnosti je program »Starejši za starejše«, v katerega je vključenih osem društev iz naše pokrajine. Zelo bogato je tudi kulturno delovanje v naših društvih. V okviru ZPZDU je uspešno delovalo pet pevskih zborov, trenutno pa so aktivni trije. V naši PZ pa imamo še eno posebnost, saj v DU Litija deluje edini citrarski orkester v okviru ZDUS in le-ta promovira ta zanimiv inštrument z mnogimi lepimi nastopi. Aktivne so tudi literarne skupine, ki predstavljajo predvsem literate, ki ustvarjajo v Zasavju, in seveda tudi priznane slovenske avtorje. V šestih društvih delujejo tudi skupine ročnih del, ki ohranjajo tradicijo naših babic, seveda z vključevanjem novih metod in materialov. Skupine se redno predstavljajo javnosti z dobro obiskanimi razstavami. V športnih aktivnostih smo po društvih različno vključeni. Aktivno tekmuje okrog 200 moških in 80 žensk. Na državnih prvenstvih smo večkrat kljub naši majhnosti tudi uspešni. Letos so tako tekmovalke v pikadu DU Radeče zmagale, v drugih panogah pa na državnem nivoju nismo dosegli vidnih uspehov. Kar zadeva rekreacijske aktivnosti so po društvih zelo različno porazdeljene. Nekatera društva imajo več pohodov v gore, druga spet organizirajo različne rekreacijske dogodke, veliko pa je tudi rekreacijskih izletov. Letujemo doma in tudi v tujini, s tem da je delež članov, ki letujejo v Sloveniji bistveno večji od tujine. Morda za konec še vabilo DU po Sloveniji. Čeprav Zasavje velja za odpisano regijo, pa vam lahko vseeno marsikaj pokažemo. Pridite in se prepričajte. Srečno!

Predsednik ZPZDU, Janez Malovrh

Gorenjska

Leto 2017 je bilo za Pokrajinsko zvezo društev upokoјencev Gorenjske, tako kot vsako leto do sedaj, zelo delovno in uspešno, saj smo uresničili praktično vse s programom dela zastavljene cilje. Razveseljivo pa je, da sta se nam v letu 2017 pridružili dve društvu, in sicer DU za Poljansko dolino in DU Bukovica - Šinkov Turn, tako da se je število društev povečalo s 46 na 48, v katerih je včlanjenih okoli 29 tisoč upokoјenk in upokoјencev. V PZDU Gorenjske pri opravljanju aktivnosti dajemo prednost tistim, ki so dogovorjene na organih ZDUS in PZDU. Glede na družbeno-ekonomske razmere smo, poleg že ustaljenih dejavnosti, v okviru PZDU, kakor tudi naših predstavnikov v organih ZDUS, spremljali nastajajočo zakonodajo s socialnega področja in pa, seveda, politiko pokojnin ter njihovo usklajevanje. V okviru ZDUS(a ne PZDU?) si bomo še naprej aktivno prizadevali za izboljšanje gnotnega in tudi družbenega položaja upokoјencev. Poudariti moramo tudi to, da smo v postopku evidentiranja kandidatov za podpredsednika ZDUS predlagali Marijo Pukl, ki je bila potem tudi izvoljena. V letu 2017 sta bili komisiji za kulturo in tehnično kulturo, na podlagi sklepa upravnega odbora, združeni, kar se je pokazalo kot optimalna rešitev.

Organizirali in izvedli smo računovodsko izobraževanje za društva oziroma računovodje na temo zaključnega računa. Stalnica našega delovanja so še naprej kultura in tehnična kultura, šport, rekreacija in gibalna kultura, turizem in izletništvo, sociala ter aktivno državljanstvo. Sodelovanje PZDU Gorenjske s programom »Starejši za starejše« poteka zgledno. Ostaja pa ugotovitev, da bi morali javnost bolj seznanjati s programom. V ta namen smo v sodelovanju s predsednikom Sveta gorenjske regije in županom Mestne občine Kranj, Boštjanom Trilarjem, program predstavili županom na seji Sveta gorenjske regije. Na sprejemu smo bili prisotni tudi predstavniki PZDU in ZDUS. Slovesnost ob dnevu PZDU GORENJSKE smo organizirali 8. decembra in ob tej priložnosti podelili tudi priznanja PZDU Gorenjske. Razveseljivo je, da nekatera društva gojijo stalne kontakte tudi v obmejnem pasu z Avstrijo. Vsem predsednikom iskrena hvala za požrtvovalno in strokovno delo! Hvala sodelavcem, obema podpredsednikoma, tajnici in računovodkinji, predsednikom komisij in ekspertne skupine, organizacijskemu odboru srečanja Gorenjskih upokojujencev, sponzorjem in donatorjem, sredstvom javnega obveščanja. Vsem predsednikom in članom UO posameznih DU želim še naprej dobrega sodelovanja in vključevanja čim več novih članov, ker bomo na ta način krepili moč in vpliv upokojujencev na vseh nivojih.

Ob zaključku leta mi dovolite, da vsem članicam in članom, občan- kam in občanom naše gorenjske pokrajine, kakor tudi vsem ostalim, v imenu Upravnega odbora PZDU in osebno imenu zaželim srečne, predvsem pa zdrave božične in novoletne praznike in vse dobro v novem letu 2018!

Predsednik PZDU Gorenjske, Zdravko Malnar

Osrednjeslovenska

V naši pokrajini deluje 82 društev upokojujencev. Prav zaradi take lege pokrajine je razumljivo, da se tudi njeno delovanje v marsičem razlikuje od delovanja drugih pokrajin. Skupno pa nam je, da s svojim delovanjem nenehno potrjujemo pomen in vlogo združenja vseh upokojujenskih organizacij v okviru krovne organizacije ZDUS. Po stanju decembra 2016 je bilo v našo PZDU vključenih približno 27.000 upokojujencev.

Januarja smo organizirali posvet o tako imenovani »beli knjigi«, ki zadeva novo pokojninsko reformo. **Marca** se je sestal najvišji organ naše PZDU (Konferenca), ki je sklenil, da se naša PZDU v skladu z novim statutom ZDUS včlani v to krovno organizacijo. Konferenca je soglasno sprejela tudi stališča in sklepe glede pokojninske in zdravstvene reforme. V skladu z novim Statutom ZDUS je Konferenca podprla predlagani koncept novih pravil pokrajinske zveze in zadolžila vodstvo, da oblikuje take rešitve, ki bodo še naprej spodbujale medsebojno sodelovanje tako temeljnih celic (DU) kot tudi naše PZDU in ZDUS.

Septembra je bil sklican posvet vseh predsednikov društev upokojujencev z območja naše PZDU. Udeležba je bila zelo številčna, za kar gre zahvala vsem, ki so se udeležili. Na tem posvetu smo predsednike seznanili s stanjem na področju gnotnega položaja upokojujencev in z zakonodajnimi predlogi, ki so v pripravi. Na posvetu je bil sprejet Memorandum, s katerim od politike, zlasti zakonodajnega in izvršnega organa, terjamo sprejem določenih ukrepov za izboljšanje gnotnega položaja upokojujencev.

Oktober smo obeležili 40 let delovanja Mestne zveze upokojujencev Ljubljana. Dogodek je potekal v Festivalni dvorani Pionirskega doma

Ljubljana. Predsednik PZDU Marjan Sedmak je v uvodni besedi poleg pozdrava gostov, med drugim so bili ministrica za delo dr. Anja Kopač Mrak, župan Zoran Janković in podpredsednica ZDUS Mija Pukl, na kratko orisal njen razvoj ter delovanje in prilagajanje razmeram v naši družbi. Naj posebej izpostavim, da je tudi ZDUS izkazal svojo naklonjenost MZU s tem, ko ji je podelil plaketo za njegovo uspešno dolgoletno delo.

Naša pokrajina se je že leta 2003 vključila v evropsko integracijo AGE Platform Europe, ki združuje 150 nacionalnih organizacij z več ko 30 milijoni članov. Prav je, da bralce tudi obvestim, da je bil predsednik naše organizacije od leta 2008 celo v ožjem vodstvu, od leta 2011 pa ji je predsedoval. O tem pomembnem predsedovanju žal v tisku ni bilo veliko slišati, verjetno zato, ker funkcija ni bila plačana in ni bilo povoda za zavist.

Dnevni centri aktivnosti za starejše so posebnost v MOL in njihova dejavnost se nenehno razvija in krepi. Takšen razvoj je nedvomno rezultat dejstva, da v teh aktivnostih upoštevajo participativne metode dela, ki omogočajo uporabnikom teh programov konstruktivno in odgovorno sodelovanje pri njihovem nastajanju. Ti naši centri so vzpodbuda tudi drugim okoljem, da v skladu s svojimi potrebami, interesi in specifičnostmi oblikujejo takšne programe. Mesec november je bil posvečen preventivi: organizirane so bile predstavitve o požarni in prometni varnosti, izobraževanja o prvi pomoči in o uporabi defibrilatorja, ter predavanja o zdravem življenjskem slogu. V zadnjem obdobju ti centri postajajo tudi prizorišča medgeneracijskega sožitja. Obiskali so večino ljubljanskih in okoliških domov za upokojujence in stanovalcem polepšali dan s pesmijo, plesom in različnimi oblikami druženj. Sodelujejo tudi s številnim vrtci, osnovnimi in sedanjimi šolami ter fakultetami. S svojimi aktivnostmi so prisotni tudi na številnih festivalih in prireditvah. Program DCA je bil v letu 2017 predstavljen širši laični in strokovni javnosti tako v Sloveniji kot po Evropi. V decembru pa so na povabilo tujega organizatorja sodelovali v Berlinu na delavnici evropskih strokovnjakov s področja življenja starejših v skupnosti.

Naj posebej izpostavim, da je tudi ZDUS izkazal svojo naklonjenost MZU s tem, ko ji je podelil plaketo za njegovo uspešno dolgoletno delo. *Srečno 2018!*

Anka Tomišek, OPZDU

Šaleška

V letu za nami uspešni, osemnajsto pa naj bo nekaj izjemnega!

Šaleška dolina, ki je ujeta med poraščene planine Smrekovca na zahodu in Uršlje gore, Lubele ter Paškega Kozjaka na severu, na jugu pa jo objema znamenita Gora Oljka, je nekakšen naravni žep med večjimi ravnici Koroško, Celjskim ter Zgornje Savinjskim zelenim tepihom. Kot mala deželca se zdi zelo industrializirana, a so obširne planote, ki obdajajo dolino reke Pake, dokaj kmetijske, celo zelo dobro razvite v tem pogledu.

Osrednja industrija, Elektrarna v Šoštanju, Premogovnik Velenje,

pod velikim delom te, izvrtane pokrajine, ter Gorenje po sredi doline, so nekakšne ikone blagostanja, ki jih odlikujejo tudi druge, nekaj manjše in čistejše industrije strojništva in elektronike. Na pepelu izgorelega manj kakovostnega premoga lignita (iz TEŠ-a) so opravili sistematske sanacije zemljišča, ki pa se še ni umirilo, izpodkopano dolino so zalila udrninska(rudninska?) jezera, ki po pol stoletja vendarle že kažejo rezultate v turistično preobrazbo in ekološko novo rojstvo. Tu je prostor pod svobodnim soncem, ki ga občasno, a na srečo vse manj, pregrinjajo »črni konji čez nebo«, saj so s čistilnim postrojenjem za stare bloke TEŠ-a, ter z novo tehnologijo, storili vse, kar je bil izvorni greh socialističnega razcveta in povojnega megalomanstva takratne gospodarske politike in (ne) ekologije. To in še kaj je potrebno izvedeti, da si človek iz ostalih predelov naše lepe Slovenije morda želi predstavljati, od kod upokojenci, ki so preživeli vso to eksploatacijo, degradacijo in na videz sanjski razplet razvoja ter ob tem predramljenega življenja v prostoru, na katerega je bila vse povojne čase jezna osrednja slovenska politika. Tu se je vedno bil boj (sprva celo v rudniških rovih, kasneje v razvojnih in ekoloških laboratorijih) za enakopravne pravice in očiščenje te, po svoje »svete« (svetle) zemlje. Od tu namreč prihaja svetloba in toplota v velikem, večinskem deležu vsem prebivalcem naše dežele. Tu so za te cilje padle velike žrtve, uničena je bila usnjarska industrija v Šoštanju, na tronu recesije (in pravice) je propadel gradbeni gigant, odšla so cela podjetja, da bi se s časom rane le zacelile in nastaja nov potencial na podlagi izobraževalnih procesov, naravovarstvenega ozaveščanja in prestrukturiranja v visoko kakovostno tehnološko preobrazbo. Iz raja pod zemljo naj bi nastal turistični raj na površju, a je vsem jasno, kdaj?! Tu, pod šaleškimi hladilnimi stolpi in dimniki (TEŠ), tu ob najbolj razvitem humanitarnem gibanju in krvodajalstvu, se je že pred desetletji, poleg ostalih družbenih struktur, rodila samo-organiziranost ljudi, ko so vstopali v upokojenski stan. Ljudje, ki so se zavedali, da upokojitev ni konec in da so upokojenci trden del družbe, ki ji koristijo na mnoge načine. In tu je doma razpredena organiziranost društev, klubov in Šaleške pokrajinske zveze (ŠPZDU) le-teh. Šaleška PZDU Velenje ima na čelu predsednika Jožefa Rebernaka, podpredsednika Črtomirja Urbaška in tajnico Stanislavo Koren, ki so predstavniško in koordinacijsko telo. Upravni odbor, ki je sestavljen s po enim članom iz vsakega društva oz. kluba in predsednikov posameznih komisij ter Nadzorni odbor, pa so jedro vse organiziranosti. ŠPZDU Velenje sestavlja dvanajst društev oz. značilnih organiziranih skupin, ki pokrivajo vso dolino in širše (področje občin Šmartno ob Paki, Šoštanj in MO Velenje): DU Velenje, Pesje, Škale, Šalek, Paka pri Velenju, Šoštanj, Ravne pri Šoštanju, Šentilj pri Velenju, Šmartno ob Paki, Klub upokojencev Gorenje ter DO družbeno organiziranih organizacij. Vseh članov v letu 2017 je okrog 5.600. V ŠPZDU Velenje delujejo več ali manj aktivne komisije: Komisija za šport, za kulturo, za turizem, za stanovanjski standard, za tehnično kulturo, za organizacijo, kadrovanje in komunikacijo ter častno razsodišče. V minevačem letu 2017 so v marcu priredili skupščina v Pesju (pri DU Pesje), konec maja 8. revijo pevskih zborov v domu kulture v Velenju, konec junija srečanje in obdaritev zlatih in diamantnih poročenih parov-jubilantov v Velenju ter zadnjega junijskega dne še srečanje upokojencev v gostišču Gorenje »Jakec«. V čast si štejejo tudi obisk festivala za tretje obdobje v CD v Ljubljani ter nastop skupine Vesele babice z Zdravkom ter pevski nastop MePZ DU Šoštanj 26. oz. 27. septembra 2017. V novembru in decembru so se lotili izdelave letnega časopisa s poročili, reportažami in dosežki na področju delovanja komisij, kulture, standarda, športa idr., kar je bil za ožjo skupino sodelavcev velik zalogaj. Konec leta je, zato je tudi oziranje v prihodnje leto pomembno, družabna srečanja po društvih, klubih ter sprejem predstavnikov ŠPZDU in društev v okviru ZDUS (v po-

čitniškem hotelu upokojencev v Izoli). Pred vodstvom naše uspešne krovne organizacije pa so nadgradnja vsega, kar se skozi vse leto dogaja in povezuje organizirane upokojence z našo družbo.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Posavje

Rdeče vrtnice za nagrajeno predsednico Marijano Kralj

Marijano Kralj, neutrudno predsednica Društva upokojencev, Sevničani pa tudi Posavci dobro poznajo, saj je kljub zdravstvenim težavam, ki jo pestijo, prisotna povsod tam, kjer se kaj dogaja. Še posebej, če so v dogodke vključeni, ali jih organizirajo, ljudje v tretjem življenjskem obdobju. Zdaj je njeno srčnost pri delu z upokojenci prepoznala tudi

Občina Sevnica in ji ob občinskem prazniku za predano društveno delovanje in višanje kakovosti življenja v tretjem življenjskem obdobju podelila eno najvišjih občinskih priznanj, Zlato plaketo Občine Sevnica.

Marijana Kralj, upokojena učiteljica slovenskega in angleškega jezika in dolgoletna pomočnica ravnateljca na največji sevniški Osnovni šoli Savo Kladnik ter predavateljica na tedanji ljudski univerzi, je krmilo sevniškega društva upokojencev prevzela pred dobrimi osmimi leti. Sprva se je vodstvene funkcije otepala kot hudič križa in je hotela biti zgolj enaka med enakimi, a so jo prepričali, da je prav ona tista, ki lahko poveže sevniške upokojence. S tem, ko članice in člane društva poslušala, uresničuje njihove predloge, se jim osebno posveča, je pokazala, da je ona prava izbira. Po njeni zaslugi je v občini zaživel vseslovenski program Starejši za starejše – Starejši za boljšo kakovost življenja doma. Vanj se je kot prostovoljka in koordinatorica programa aktivno vključila tudi sama, pred dvema letoma je s skupino izbranih odpotovala v Bruselj, kjer so program predstavili evropskim parlamentarcem.

Literarno in pesniško navdahnjene člane društva je povezala v literarno skupino Večerna zarja, njihova dela pa leta 2013 združila in objavila v zborniku Večerna zarja, ki ga je izdalo Društvo upokojencev Sevnica. Dve leti kasneje, ob 70. letnici delovanja društva, je izdala še zbornik Naših 70 let. Tudi skrb za najstarejše upokojence ji ni tuja in z veseljem sodeluje pri organizaciji letnega srečanja jubilarov, starih 70, 80, 90 ali več let. Vsako leto organizira in pripravi bogat kulturni program za letno srečanje članov DU Sevnica. Na njeno pobudo se na skupnem nastopu, vsako leto v drugi krajevni skupnosti, predstavijo pevske skupine DU iz občine Sevnica. Aktivno sodeluje pri organizaciji strokovnih ekskurzij, upokojence vsako leto spremlja tudi na letovanje v izolski hotel Delfin in poskrbi zanje ob morebitnih težavah. Vse dogodke skrbno beleži ter jih hrani v pisni in slikovni obliki, poskrbi pa tudi za objavo v medijih.

DU Sevnica pod njenim vodstvom zgledno sodeluje z ostalimi posavskimi društvi upokojencev, dvakrat je bila Kraljeva organizatorica srečanj posavskih društev upokojencev, prireditvi pa je tudi sama povezovala.

Za uspešno delovanje, povezovanje in sodelovanje ji je ZDUS lansko leto podelil plaketo za zasluge, tej pa se je zdaj pridružila še Zlata plaketa občine Sevnica. Še bolj kot priznanja pa se je Kraljica, kot ji rečejo malo za šalo in malo za res, po podeljenem priznanju razveselila družine, ki jo je pričakala pod odrom, in številnih njenih upokojencev, ki so prišli predsednici čestitat z rdečimi vrtnicami.

Besedilo in foto, Nada Černič Cvetanovski

Drage bralke in bralci,

novo leto je čas mnogih obljub, zaobljub, pa tudi raznovrstnih sporočil, oglasnih sporočil in informacij, ki naš svet pogosto slikajo lepši, kot je v resnici, da iz nas izvlečejo še zadnji privarčevani cent. Včasih se zdi, da je to čas, ko kot omamljeni verjamemo vsemu in nas ob siceršnji teži življenja tudi pravljice spravijo v neverjetno dobro voljo. Pravljice, ki se odvijajo v realnem svetu, pa v sodobnem času imenujemo lažne novice (*ang. fake news*). Ena tovrstnih bolj zabavnih lažnih novic v zadnjem času je bila na primer ta, da naj bi poslanci Evropskega parlamenta na decembrski seji glasovali o prepovedi prodaje tako zelo priljubljenega kebaba v Evropski uniji. »Novico« so povzemali in objavljali številni mediji, domnevno pa je prišla z Otoka, kjer je bilo tudi sicer obilo tvorcev mnogih zavajajočih novic v času kampanje za Brexit oziroma odhoda Velike Britanije iz naše evropske družine. Pri tem je svoj neprecenljivi prispevek dodajal kar sam Boris Johnson, prekaljeni politik, ki je bil menda zaradi svojih izmišljotin v pretekli karieri novinarja, tudi poročevalca iz Bruslja, kar dvakrat ob službo.

Tako je denimo objavil, da bo Evropska komisija prepovedala čips z okusom po kozicah in ustanovila policijo za nadzor dolžine in ukrivljenosti banan. V domovini pa nas je nedavno zabavala lažna novica o uspehu slovenskega umetnika, ki je sliko iz golobjih iztrebkov za vrtoglavih milijon evrov prodal azijski investicijski banki. Ob

razkritju je dejal, da je želel dokazati, kako v današnjem času nihče ne preverja resničnost podatkov, ampak vsebine le nekritično sprejemamo.

Nekritičnost pa se kaže tudi v vse bolj brezglavem potrošništvu. Ravno v prazničnem času smo izpostavljeni številnim potrošniškim skušnjavam in lepo je, da ne izgubimo občutka za tisto, kar je prav. Prav zato z dovolj izkušnjami in razumom ne nasedajmo vsaki reklami, »ugodni« ponudbi, akciji in tudi množici izdelkov za »boljše« počutje. Pri izbiri in izboru bodimo zmerni in zdravorazumni in razlikujmo med dobrim in slabim, med plemenitim in zavržnim.

Decembar pa je tudi čas, ko drug drugemu zaželimo lepe želje, ki ne sodijo v kategorijo lažnih novic. Zato vam iskreno želim, da vsak od nas pridoda svoj prispevek, pa čeprav majhen, da bo prihodnje leto korak v pravo smer, v zdrav odnos do okolja, družbe in do sebe. Želim nam, da nas preplavi modri val pozitivnih misli, modrosti in sočutja. Imejte se radi in naredite si novo leto po svoji podobi.

Evropski poslanec, dr. Igor Šoltés

Volkswagen hrošč

Volkswagen hrošč (nemško *Volkswagen Käfer*, uradno *Volkswagen Typ 1*) je bil dvovratni osebni avtomobil z zadaj nameščenim motorjem, ki ga je med letoma 1938 in 2003 proizvajalo in tržišlo nemško podjetje Volkswagen.

Zaradi kvalitetne izdelave, preprostega vzdrževanja in nizke cene je postal v drugi polovici 20. stoletja prodajno najuspešnejši avtomobil vseh časov, ki so ga do konca proizvodnje leta 2003 izdelali v več kot 21 milijonih primerkov. Ima zračno hlajen protibatni motor, ki poganja zadnja kolesa, in prostor za voznika ter štiri potnike. Prtljažni prostor je pod sprednjim pokrovom in za zadnji

klopjo. Prvi hrošči so imeli motor z delovno prostornino 995 ccm in 25 km (19 kW) ter vzmetenje s torzijskimi drogi, v kasnejših letih pa so dizajn postopno izboljševali, tako da so nastale številne različice.

Poleg izboljšav je podjetje razvilo še druga vozila s hroščevo šasijo, med njimi ikonični VW kombi. Leta 1997 so na trg poslali »novega hrošča«, ki po obliki močno posnema svojega predhodnika, vendar je izdelan na platformi golfa 4. generacije.

Hrošč je nastal na pobudo nemškega kanclerja Adolfa Hitlerja, ki si je zamislil kompakten in zanesljiv družinski avtomobil za široke množice. Ferdinandu Porschu je naročil načrt za avtomobil, ki bi lahko prevažal petčlansko družino s hitrostjo 100 km/h po nemških avtocestah, pri čemer je moral biti kar najbolj enostaven za vzdrževanje. Stal naj bi 990 Reichsmark, kar je predstavljalo 31 tedenskih plač povprečnega delavca, subvencioniran je bil po programu *Kraft durch Freude* (po 1938 se je nekaj časa uradno imenoval **KdF-Wagen**). Porsche je s sodelavci razvil več prototipov, proizvodnjo pa je

preprečil izbruh druge svetovne vojne, med katero so razvito šasijo uporabili za vojaška vozila. Po porazu Tretjega rajha so se zavezniki namenili povsem razstaviti nemško težko industrijo. Tovarno in načrte za hrošča je rešil britanski častnik Ivan Hirst, ki je sprva nameraval proizvodnjo preseliti v Združeno kraljestvo, a britanska industrija zanj ni bila navdušena. Namesto tega so vzpostavili civilno proizvodnjo v Nemčiji. Avtomobil se je že v prvem letu proizvodnje izkazal za uspešnico povojne avtomobilske industrije in nekaj let kasneje so ga izvažali na vse celine sveta. Da bi zadostili povpraševanju, so jih kasneje proizvajale po licenci tudi mnoge druge države. Med leti 1973 in 1976 tudi sarajevski TAS. Leta 1972 je proizvodnja s skupno več kot 15 milijoni primerkov presegla prejšnjega rekorderja, Fordov model T. Šele proti koncu 20. stoletja so novi modeli avtomobilov povzročili večji upad povpraševanja. Proizvodnja nekaj deset tisoč primerkov letno se je nadaljevala še v začetku od leta 2000. do 2003, ko je v Mehiki s tekočega traku zapeljal zadnji hrošč.

Naših 70 let

Ana (Anka) Ostrman

Ana Ostrman se je rodila v kmečki družini kot druga od štirih otrok. Gimnazijo je obiskovala in maturirala v Murski Soboti, nato pa se je vpisala na Višjo šolo za socialne delavce v Ljubljani, kasneje pa še na FSPN, kjer je diplomirala iz sociologije.

Poklicna kariera jo je vodila od socialne delavke do sekretarke SIS za socialno varstvo in socialno skrbstvo, nato pa je postala direktorica Centra za socialno delo Ptuj. Vseskozi se je dodatno izobraževala na področju socialnega dela in skrbstva. Bila je med ustanovitelji Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije. Leta 1990 je bila izvoljena v Skupščino RS, v Zbor združenega dela, leta 1991 pa je postala ministrica za borbe in vojaške invalide, februarja 1992, ko je bilo ministrstvo ukinjeno, dejavnost pa prenesena v

novo nastalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, pa je prevzela na Mi-

nistrstvu sektor za socialne zadeve kot državna sekretarka. To delo je opravljala štiri leta, do zamenjave ob prihodu novega ministra, potem pa se je upokojila.

Bila je članica takratne ZKS in nato njene naslednice SDP. Posebnih političnih funkcij sicer ni opravljala, bila je članica predsedstva in dve obdobji predsednica občinskega odbora SDP na Ptuj.

V okviru Socialne zbornice sodeluje na področju izobraževalnih dejavnosti, v lokalni skupnosti pa je prostovoljka. Je članica Slovenske filantropije in aktivna članica ZDUS, saj je vodja programskega sveta Starejši za starejše, ki je letos prejel prestižno nagrado Evropskega Parlamenta, Državljan Evrope, kot predstavnica ZDUS pa vodi komisijo za strokovni program Festivala za tretje življenjsko obdobje.

Boris Janez Bregant

Boris Janez Bregant je osnovno šolo in nižjo gimnazijo končal na Jesenicah. Šolanje je nadaljeval na srednji šoli za strojništvo v Ljubljani ter Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Podiplomski študij s področja vzdrževanja in logistike v metalurgiji pa je opravil v Rimu. Petinštirideset let kasneje bo v svoji knjigi zapisal, da ga je usoda pripeljala tja, kjer ni prostora za vse. Namreč, bil je v avdienci pri takratnem papežu Pavlu VI. in ker je bil član ZKS je sedel na rdeč stol, misleč, da so rezervirani za komuniste (kot pravi v šali svojim prijateljem). Že kot srednješolec in študent je opravljal razna priložnostna dela (raznašalec mleka, hišnik, kurjač, udeleženec mladinskih brigad, celo graščak je bil, saj je stanoval na Ljubljanskem gradu). Po študiju se je zaposlil v Železarni Jesenice, dvanajst let pa je bil tudi generalni direktor. Po tem je bil pet let direktor slovensko-italijanskega podjetja za uvoz in izvoz metalurških izdelkov Železarne Jesenice v Italiji. Vrnil se je na Jesenice in bil en mandat poklicno in en mandat nepoklicno župan občine Jesenice. V času županovanja je bil tudi državni svetnik. Njegovi pomembnejši poklicni uspehi v Železarni so bili: razvoj novih proizvodov, izgradnja nove jeklarne, vpeljana strategija uspešnega poslovanja Acronija, izdelava načrta sanacije Železarne Jesenice ter osvajanje evropske-

ga trga nerjavnih proizvodov Acronija. V vlogi župana pa predvsem sprememba podobe mesta, dograjevanje gimnazije, ustanovitev Visoke šole za zdravstveno nego, ustvarjanje mestnega središča (selitev občinske uprave v zgradbo nekdanje uprave Železarne Jesenice, priprave za selitev Upravne enote, Centra za socialno delo, banke, Obrtne zbornice in notariata v območje med ljubljansko in bohinjsko železniško progo ob stanovanjski novogradnji), ohranitev in oživitve starega fužinskega naselja z muzejem in glasbeno šolo, razvoj pomoči na domu, ustanovitev

Ragorja, Centra za mlade ter skupnosti za pomoč zasvojenecem, Žarek. V času njegovega županovanja je Slovenija vstopila v Evropsko skupnost in zvezo NATO, kar je Jesenicam prineslo nove obveznosti in nove razvojne možnosti. Je častni občan mesta Jesenice in pred šestimi leti se je po zaključku mandata podžupana umaknil iz politike in se posvetil delu z upokojenci in medgeneracijskemu sodelovanju. Številne strokovnjake iz Jesenic je vključil v delo na jeseniških šolah, (mimogrede, bil je tudi srednješolski učitelj na jeseniški tehniški šoli) da bi čim več mladih usmerili v naravoslovne poklice. S skupino prostovoljcev v okviru projekta Starejši za starejše pa se posveča socialni problematiki. Je pronicljiv opazovalec družbenega in političnega dogajanja, velik filantrop in iskrov sogovornik, tudi rotarijec v Blejskem klubu. V ZDUS je predsednik Komisije za gospodarstvo in turizem, v lokalnem okolju pa predsednik DU Jesenice. Je prejemnik številnih nagrad in priznanj. Nosilec reda z zlatim vencem 1987, plakete občine Jesenice 1979, Panzove nagrade 1989 odlikovane Zveze za tehnično kulturo, častni član Zveze inženirjev in tehnikov, častni član Pihalnega orkestra Jesenice – Kranjska Gora, član Nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe in dobitnik priznanja Andragoškega centra Slovenije.

Odgovarja Branka Kastelic, univ. dipl. pravica

Pozdravljeni!

Stara sem 86 let in sem do leta 2015 živela sama. Pred dvema letoma sem postala betežna (noge in hrbtenica) in od takrat dalje skrbi za moje boljše počutje vnuk, ki študira na tukajšnji ekonomski fakulteti. In stanuje pri meni. Ker sem hvaležna za vsak podarjeni dan, bi se mu želela za njegovo skrb oddolžiti na način, da bo še najbolj pošteno. Zame to pomeni, da bi po moji smrti on postal lastnik stanovanja, kar sem tudi zapisala v oporoki. Prijateljica pa mi je dejala, da moram računati na prvi dedni red(?), dve hčerki, s katerima imam slabe odnose, ena pa sploh ne živi v Evropi in sina, ki pa je pravo nasprotje hčerama in prepričana sem, da bi se dedovanju odpovedal v korist svojega sina, mojega vnuka. Kaj pa vi pravite?

Milena iz Maribora

Spoštovana gospa, verjamem, da se želite oddolžiti svojemu vnuku za njegovo nesebično pomoč pri odpravljanju vaših tegob, ki jih prinašajo visoka leta. Pišete, da vnuk stanuje z vami, tako vam lajša vsak dan svojega življenja. Kar je še najpomembnejše, tudi vi najbrž skrbite zanj, kar vam nedvomno polepša vaš dan, saj se tudi vi

napisano oporoko takoj prekličete in z vnukom sklenete pogodbo o preužitku. S pogodbo o preužitku se boste kot preužitkar zavezali, da boste na vnuka (prevzemnika) prenesli lastninsko pravico na stanovanju, vnuk pa se bo zavezal, da vam bo do vaše smrti nudil tisto, kar vam nudi že sedaj oz. tisto, kar boste opredelili v pogodbi o preužitku. Premoženje preneseno s pogodbo o preužitku ne šteje kot podarjeno premoženje in morebitni preostali dediči v zapuščin-skem postopku ne morejo zahtevati všteta takšnega premoženja v dedni delež, kar pomeni, da ne bodo mogli dedovati stanovanja. Vnuk bo pridobil lastninsko pravico na stanovanju takoj s sklenitvijo pogodbe. Pogodba o preužitku mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa. Z vpisom stvarnega bremena na stanovanje (preužitka) v zemljiško knjigo boste zavarovani, da vnuk stanovanja ne bo odtujil ali obremenil in s tem morebiti pri vas izpostavil strah pred izgubo pravice do uživanja na stanovanju, ki ga boste predali vnuku.

Gospa pravica!

Star sem 80 let in že dvanajst let mi greni življenje sosed, ki me je leta 2004 prav milo prosil, če bi mu stanovalci (šest nas je v manjšem bloku) dovolili vstopanje v dvoriščni paviljon preko našega dvorišča, za katerega bo kasneje skrbel in ga vzdrževal, saj ima tam poslovni prostor. Ko smo sklenili, da bi bilo z vidika medsosedskih odnosov tako še najbolje, smo vsi soglašali z njegovo prošnjo. Po preteku kakega pol leta pa je

najbrž počutite koristni, vsaj do neke mere. Mislim, da gre za lep primer medgeneracijskega sožitja, na kar vedno znova poudarjamo, kako je pomembno.

Sicer pa naj preidem na vaše vprašanje. Ugotavljam, da napisana oporoka, na podlagi katere bi se oddolžili vnuku za njegovo skrb za vas, ni prava rešitev. Pišete, da imate tri otroke, dve hčerki in sina. S hčerami se očitno ne razumete najbolje, saj do vas nista prijazni in bi verjetno po vaši smrti zahtevali pripadajoči dedni delež. S sinom, ki je oče vašega vnuka, nimate problemov in predvidevate, da bi se dedovanju za vami v korist svojega sina, vašega vnuka, odpovedal. Razmišljate pravilno, saj bi v primeru oporoke, na podlagi katere bi bil po vaši smrti edini dedič vaš vnuk, zakoniti dediči 1. dednega reda imeli pravico terjati svoj nujni delež. Namreč, kadar zapustnik napravi oporoko, je poslednjo voljo zapustnika seveda potrebno spoštovati. Vendar pa ta pravica zapustnika ni neomejena. Del premoženja, s katerim zapustnik ne more prosto razpolagati, imenujemo *nujni delež*, do katerega so upravičeni nujni dediči. Nujni dediči so dediči prvega in drugega dednega reda. Nujni delež predstavlja del deleža, ki bi šel dediču po zakonitem dednem redu. Nujni delež znaša 1/2 zakonskega deleža.

Kot vidite, oporoka, na podlagi katere po vaši smrti zapuščate stanovanje vnuku, ne ustreza vašemu namenu. Zato vam predlagam, da

njegov paviljon dobil nov naslov in sicer z oznako geodetske uprave Privoz 24a. Zdaj na dvorišču, ki je bilo prej zeleno in polno grmičja, parkirajo avtomobili njegovih strank in bencinske hlape vdihavamo tako rekoč 24 ur na dan. Imamo še kako možnost, da se to soglasje iz leta 2004 prekliče?

Albin B. (naslov je v uredništvu)

Za vaš primer izdaje soglasja za vstopanje v dvoriščni paviljon preko vašega dvorišča za uporabnika poslovnega prostora bi potrebovala več podatkov. Predvsem me zanima, ali ste stanovalci bloka etažni lastniki stanovanj v bloku, nadalje lastnina spornega dvorišča (skupno zemljišče ali javna površina) in oblika izdanega soglasja (ustna, pismena) ter pogoji in rok uporabe dvorišča. Brez teh podatkov vam težko svetujem glede preklica soglasja.

Vaša vprašanja za našo strokovnjakinjo s področja prava, Branka Kastelic, nam pošljite na naslov **ZDUSPlus, Kebe-tova 9, 1000 Ljubljana**, ali po e-pošti urednistvo@zdus-zveza.si. Odgovore na svoja vprašanja boste lahko prebrali v eni od naslednjih števil naše revije. V primeru podvajanj vprašanj si uredništvo pridržuje pravico selekcije.

Vse dobro v letu 2018
vam želi kolektiv
hotela Delfin in Vila Ane

Na stare dni brez skrbi

Čeprav je zakorakal že v sedemdeseta leta, je gospod Alojz še poln življenja. Njegove misli so bistre, zato jih rad tudi zapiše, in to s svinčnikom na papir. Marsikomu bi se to zdelo staromodno. A gospod ni prav nič staromoden. Sledi novim trendom, tudi zavarovalniškim. Pri sklepanju zavarovanj je gospod Alojz fleksibilen in hkrati preudaren. Zavarovanje sklene z razlogom, zaveda se, da gre za dolgoročno odločitev. Ne izključuje pa možnosti, da odločitev kasneje spremeni, če so razlogi za to utemeljeni. Gospod Alojz ostaja zvest eni zavarovalnici. Zaupal nam je, zakaj.

Okno v svet

Leta 1972 sem domov pripeljal svoj prvi avto. To je bila zastava 600. Spominjam se, da sem zanjo odšel celo premoženje, 21.500 dinarjev. To bi bilo danes kar okoli 15 tisoč evrov. Čeprav sem moral globoko seči v žep, je bilo veselje nepopisno, saj je bilo v tistih časih težko priti do avtomobila. Tovarna v Srbiji jih enostavno ni izdelala dovolj. Avto je bil tako zame pravi luksuz, predvsem pa moje okno v svet. Doma sem bil namreč 10 kilometrov od najbližjega večjega kraja. Bilo je, kot da bi bil odrezan od sveta. Javnega prevoza ni bilo, zato sta bila na izbiro le hoja ali lastni avto.

S prvim avtom je bil čas tudi za prvo zavarovanje. Sklenil sem ga z Zavarovalnico Triglav in od takrat naprej je Triglav moja edina zavarovalnica. Na srečo sem dolgih 34 let po svetu vozil brez nesreče. Svoje zavarovanje pa sem na žalost unovčil leta 2006, ko sem ob slabi vidljivosti in poledici na cesti trčil v drugo vozilo. Na srečo ni bilo poškodovanih, trpela je le pločevina. Kako sem si oddahnil!

Zavarovanje pride na dom

V devetdesetih letih je zavarovalniško poslovanje postalo uporabnikom prijaznejše in dostopnejše. Namesto da bi jaz hodil v zavarovalnico, so njeni zastopniki začeli obiskovati mene. Tako sem prihranil čas in ne nazadnje tudi denar. Ker sem želel poskrbeti za brezskrbno prihodnost svoje vse številnejše družine, sem v tistem obdobju zavaroval našo hišo. In res sem imel nekaj izkušenj, ki sem jih zelo neboleče rešil ob pomoči prijaznega osebja Zavarovalnice Triglav. Ko nam je na primer leta 2006 v hudem neurju toča poškodovala streho, mi je stroške popravila brez težav krila zavarovalnica. V tistem času sem sklenil tudi naložbeno in življenjsko zavarovanje. Tako sem vedel, da bo moja družina preskrbljena, tudi če bi se meni kaj zgodilo.

Zaupanja vreden zastopnik

Po osamosvojitvi so se na tržišču pojavile številne nove zavarovalnice, naložbena zavarovanja so začele tržiti tudi banke. Z zanimanjem sem spremljal njihove ponudbe. Večja konkurenca, večja izbira, sem si mislil. A ko sem preučeval te ponudbe, sem ugotovil, da so polne pasti in polresnic. Ne morem reči, da so mi zastopniki, ki so trkali na vrata, lagali, le vsega mi niso povedali. Odbijal me je tudi njihov agresiven pristop. Takrat sem spoznal, kako pomembno je, da imaš zastopnika, ki mu lahko popolnoma zaupaš in ti bo svetoval tako, da bo najbolje zate, ne le za zavarovalnico. Ob pomoči zastopnika želim skleniti zavarovanje po svoji meri. Zato za nič na svetu ne bi menjal svoje zdajšnje svetovalke iz Zavarovalnice Triglav, ker odlično pozna zavarovalne produkte in ker mi, drugače kot drugi, nikoli ne vsiljuje novih zavarovanj. Kadar

torej razmišljam o menjavi, nadgradnji ali sklenitvi novega zavarovanja, se vedno obrnem nanjo. To sem storil tudi leta 2014, ko se mi je izteklo naložbeno zavarovanje. Po njenem nasvetu sem privarčevani denar, ki ga v tistem trenutku nisem potreboval, vezal še za deset let. Nekaj sem celo dodal. Glede na to, da se mi je ob prvem zavarovanju v desetih letih osnovni vložek povečal za okoli 18 odstotkov, se mi zdi to pametna odločitev. Zakaj bi se mi prihranki valjali po predalih ali pa ždeli na bančnem računu ob minimalnih pozitivnih obrestih, če lahko denar bolje oplemenitim?

Enostavna menjava

Ker želim biti miren tudi na jesen življenja, sem leta 2014 sklenil zavarovanje 50 plus, nato pa si nekaj mesecev kasneje premislil in se odločil za zavarovanje Fleks za starejše. Menjava me je sicer stala pet vplačanih premij po 50 evrov, a se mi je vseeno zdela smiselna. S Fleksom namreč nisem samo zavarovan, z njim tudi varčujem. Višino premije sem si lahko izbral sam, če bi bilo to potrebno, pa jo lahko v obdobju zavarovanja celo prilagodim, ali prekinem zavarovanje. Sam postopek menjave zavarovanja je bil sila enostaven. Čeprav sem bil takrat star že 71 let, mi ni bilo treba opraviti niti zdravstvenega pregleda. Ko sem preverjal ponudbe drugih zavarovalnic, sem ugotovil, da si po 65. letu za njih prestar, da bi te zavarovale. S Fleksom sem miren. Čeprav sem še pri močeh, se zavedam, da se lahko zadeve hitro spremenijo. Nesreča nikoli ne počiva. A tudi če se mi kaj zgodi, bo na pomoč priskočila zavarovalnica.

Prednosti Fleksa za starejše

- Predstavlja kombinacijo varčevanja v skladih in življenjskega zavarovanja za primer smrti z vključenim dodatnim kritjem nezgodne smrti in bolnišničnega zdravljenja zaradi nezgode.
- Sklenete ga na enostaven način, brez zdravstvenega vprašalnika in z izbiro med vnaprej pripravljenimi paketi zavarovalnih vsot in premij.
- Dobe zavarovanja vam ni treba določiti vnaprej, zavarovanje lahko traja vse vaše življenje.
- Ker gre za dolgoročno varčevanje v skladih, so pričakovane donosnosti vaše naložbe lahko višje.
- V času trajanja zavarovanja lahko vložite dodatna prosta sredstva.
- Sredstva na naložbenem računu so vam dostopna v obliki predujma ali odkupa.
- Fleksu za starejše lahko po izbiri priključite Dodatno nezgodno zavarovanje starejših in Dodatno zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini z asistenco.

ZDUS plus

Objava rezultatov državnih športnih iger zdus 2017

Komisija za šport, rekreacijo in gibalno kulturo ZDUS je na 5. redni seji dne 6. 12. 2017 potrdila uvrstitve ekip društev upokoencev na državnih športnih igrah ZDUS v letu 2017. Objavljamo končne uvrstitve Pokrajinskih zvez društev upokoencev:

RAZVRSTITEV PO MESTIH - DŠI 2017

1. mesto Zgornjepodravška PZDU
2. mesto PZDU Dolenjske in Bele krajine
3. mesto Šaleška PZDU
4. mesto PZDU Celje
5. mesto PZDU Gorenjske
6. mesto PZDU Južno Primorske
7. mesto PZDU Zasavje
8. mesto Koroška PZDU
9. mesto Osrednjeslovenska PZDU
10. mesto PZDU Severne Primorske
11. mesto PZDU Spodnje Podravje
12. mesto Pomurska PZDU
13. mesto PZDU Posavje

Pregled uvrstitev ekip društev upokoencev po panogah

Pikado ženske

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	RADEČE	20
2	AJDOVŠČINA	17
3	SEMIČ	15
4	GORENJE	14
5	ILIRSKA BISTRICA	13
6	OSTROŽNO	12
7	TURNIŠČE PTUJ	11
8	NAKLO	10
9	MALEČNIK	9
10	VUZENICA	8
11	LJUTOMER	7
12	BRANIK	6
13	BREŽICE	5
14	DOLENA	4
15	LOŠKA DOLINA	3

Pikado moški

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	URŠNA SELA	20
2	CIRKOVCE	17
3	SEŽANA	15
4	LOŠKA DOLINA	14
5	VELENJE	13
6	RADLJE OB DRAVI	12
7	ŽALEC	11
8	VIPAVA	10
9	MALEČNIK	9
10	MOZIRJE	8
11	TRBOVLJE	7
12	AJDOVŠČINA	6
13	RADENCI	5
14	KOMENDA	4
15	TRZISČE	3

Balinanje ženske

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	ŠKOFJA LOKA	20
2	ŠOŠTANJ	17
3	PIRAN	15
4	MARIBOR TABOR	14
5	KRANJ	13
6	MALI SLATNIK	12
7	GOTOVLJE	11
8	SOLKAN	10

UVR. DU	PZDU	TOČKE
9	BAKOVCI	9
10	TOLMIN	8
11	POLHOV GRADEC	7
12	DRAVOGRAD	6
13	POLENSŠAK	5
14	LITIJA	4

Balinanje moški

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	PIVKA	20
2	POSTOJNA	17
3	AJDOVŠČINA	15
4	LITIJA	14
5	MARIBOR POBREŽJE	13
6	ŠKOFJA LOKA	12
7	JESENICE	11
8	POLZELA	10
9	ZAD.-SNEB.-N. POLJE	9
10	KRŠKO	8
11	GORENJE	7
12	VELIKA NEDELJA	6
13	KOČEVJE	5
14	MEŽICA	4
15	BAKOVCI	3

Lov rib s plovcem moški

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	NOVO MESTO	20
2	RAČE	17
3	MARKOVCI	15
4	RADENCI 1	14
5	ZAGORJE OB SAVI	13
6	RADENCI 2	12
7	GORENJE	11
8	PIVKA	10
9	DRAVOGRAD	9
10	BOD.-BREZ.-ZEN.	8
11	RAKITNA	7
12	AJDOVŠČINA	6
13	ŽALEC	5

Kegljanje s kroglo na vrvici ženske

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	MARJETA NA D. P.	20
2	ROGOZA	17
3	PTUJSKA GORA	15
4	ŠENTILJ PRI VEL.	14
5	DOLENJSKE TOPLICE	13
6	ANDRAŽ NAD POL.	12
7	DOVJE-MOJSTRANA	11
8	VUZENICA	10
9	BOD.-BREZ.-ZEN.	9
10	BREŽICE	8
11	DOLE PRI LITIJ	7
12	LOŠKA DOLINA	6

Kegljanje s kroglo na vrvici moški

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	DUPLEK	20
2	ŠENTILJ PRI VEL.	17
3	MARJETA NA D. P.	15
4	KIDRIČEVO	14
5	VUZENICA	13
6	ROGOZA	12
7	BREŽICE	11
8	DOLENJSKE TOPLICE	10
9	BOD.-BREZ.-ZEN.	9
10	ANDRAŽ NAD POLZ.	8
11	KAMNIK	7
12	DOLE PRI LITIJ	6
13	LOŠKA DOLINA	5

Kegljanje ženske

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	SOLKAN	20
2	POSTOJNA	17
3	GORENJE	15
4	SLOVENJ GRADEC	14
5	SLOVENSKE KONJICE	13
6	LJUBLJANA MOSTE	12
7	TRŽIČ	11
8	KOČEVJE	10
9	LITIJA	9
10	RUŠE	8
11	KRANJ	7

Kegljanje moški

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	MARJETA NA D. P.	20
2	SLOVENSKE KONJ.	17
3	PIVKA	15
4	HRASTNIK	14
5	MEDVODE	13
6	ŠENČUR	12
7	SLOVENJ GRADEC	11
8	POSTOJNA	10
9	LENDAVA	9
10	SOLKAN	8
11	PTUJ	7
12	ČRNOMELJ	6
13	KRANJ	5

Šah moški

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	BREZ.-DOG.-ZRK.	20
2	GAMELJNE RAŠICA	17
3	DOMŽALE	15
4	TRBOVLJE	14
5	KRŠKO	13
6	NOVO MESTO	12
7	SOLKAN	11
8	MARIBOR TABOR	10
9	PIRAN	9
10	GORENJE - MOŠKI	8
11	MURSKA SOBOTA	7
12	ŠENTJUR	6
13	ČRNA NA KOROŠKEM	5
14	GORIŠNICA	4
15	LITIJA	3
16	GORENJE - ŽENSKO	2

Streljanje z zračno puško ženske

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	NOVO MESTO	20
2	SLOVENJ GRADEC	17
3	VRBJE	15
4	ŠKOFJA LOKA	14
5	JESENICE	13
6	GROSUPLJE	12
7	GORENJE	11
8	POSTOJNA	10

Streljanje z zračno puško moški

UVR. DU	PZDU	TOČKE
1	SLOVENJ GRADEC	20
2	ŠKOFJA LOKA	17
3	ŽALEC	15
4	ZAGORJE OB SAVI	14
5	DUPLEK	13
6	VELENJE	12
7	LJUBEČNA	11
8	MURSKA SOBOTA	10
9	TREBNJE	9
10	KRIM RUDNIK	8
11	SEVNICA	7
12	ŽERJAVČKI TRZIN	6
13	SOLKAN	5
14	PTUJ	4
15	POSTOJNA	3

Čestitke!

Nika Antolašič, Poslovna tajnica
Miha Prosen, Predsednik komisije
Janez Sušnik, Predsednik ZDUS

Magični lik 1 (vodoravno in navpično)

1. Gradbeni material
2. Domiselnost, iskrivost
3. Stvor
4. Hrvaška pevka (Ksenija)
5. Redko ž. ime

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Magični lik 2

1. Privez za barke
2. Nanje pritrdimo kolesa
3. Večji kraj
4. Slovenski igralec (Boris)
5. Žensko ime (Leonida)

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Rešitev iz prejšnje številke:

1. lik vodoravno in navpično: 1.Vrbas, 2.Rurik, 3. Breda, 4. Aidan, 5. Skana
 2. lik vodoravno in navpično: 1.Škarp, 2.Karia, 3.Argon, 4.Miomi, 5.Panik

Šale od tu in tam

»Zdravnik nam je predaval pred polno dvorano,« se je pohvalil prijateljem Nace. »Hrana je tako strupena, da nas počasi ubija. Rdeče meso je polno antibiotikov, gazirane sladke pijače razžirajo želodec, kitajska hrana je gensko spremenjena, preveč maščob vodi v debelost in srčno žilne bolezni in le manjšina se zaveda, da je tudi pitna voda vse bolj onesnažena s pesticidi. A obstaja še nekaj, mnogo bolj alarmantnega od vsega, kar smo vsi že, ali pa še bomo zaužili. Ali kdo od poslušalcev morda ve, katera hrana povzroča največ gorja in trpljenja še leta po zaužitju ...?« Pa sem dvignil roko in dejal: »poročna torta!«

Kaj je največji naravni fenomen? Žensko oko! Zakaj? Z desetih metrov vidi črn las na svetlem sukniču, s pol metra razdalje pa spregleda okvir garažnih vrat ...

Miha je opravljal vozniški izpit. »Niste opravili,« pravi inštruktor. »Osemindvajset napak imate v testu.« »Ampak kako?« se čudi Miha, »saj sem odgovoril na vsa vprašanja?!« »Ja, ampak napačno. Vse odgovore ste obkrožili pod B.« »Pa saj tudi polagam izpit za B!«

»Imate v tej vasi kakšno turistično atrakcijo?« vpraša prišlek mladega kmeta na lojtrniku. »Nič več,« odgovori kmet. »Pred nekaj meseci se je poročila ...«

Sadje vsebuje vitamine, vitamini prinašajo moč, moč je pot do slave, slava prinese denar, denar privablja ženske, ženske pomenijo seks, seks je tveganje za spolne bolezni, spolne bolezni lahko pomenijo tudi smrt, ... zakaj potem uživati sadje ...(?)

Praznična ponudba

Masažni aparat Beurer MG 16
za enostavno in učinkovito sprostitvev
na poti ali med odmorom

Praznična cena
9,90 €
redna cena 14 €

Srebrno-vijoličasta pločevinka
s 30 čajnimi vrečkami izbranih petih
okusov je odlično darilo za praznični
čas in obdarovanje

Cena
16,37 €

Razpršilnik eteričnih olj
Beurer LA 30 z aromaterapijo
za osvežitev prostora
z ambientalno osvetlitvijo

Praznična cena
25 €
redna cena 39 €

IngwerTRINK – bio napitek
s svežimi koščki ingverja

Cena
9,90 €

Ponudba velja do 31. 12. 2017 oziroma do razprodaje zalog.

V prazničnem času med 22. in 31. 12. 2017
od vsakega vašega nakupa namenjamo 0,20 €
združenju za pomoč pri demenci

 Spominčica
ALZHEIMER SLOVENIJA

Sanolabor

Ko gre za zdravje!

www.sanolabor.si

Za vsako zgodbo,
samo en naslov
je pravi!

ZANESLJIVO Z VAMI!

Ko za posel v oblaku ste pravi in vas na poti k uspehu nič ne ustavi. Ko potrebujete rezervni del ali partnerja, ki bo za vas vsak dan poskrbel. Če ste prepozni za banko ali želite v zbirko dodati novo znamko. Ko želite razveseliti z voščilom ali presenetiti z lepim darilom. **Za vsako zgodbo, samo en naslov je pravi!**

 Pošta Slovenije
Zanesljivo z vami!